[illegible]नमः [illegible] आत्मनेनमः॥ ॐनमोदेवनिर्गुणा॥ लक्षणेंपाहें
नवनदे[illegible]णेंविणनिर्गुणपण॥ सर्वथाजाण घडेना॥१॥ स
र्वथान[illegible]नगुणपण॥ तरिलक्षणेंनेदीसी सगुण॥ नातळती
गुणागुण॥ अगुणाचापूर्णगुरुराया॥२॥ अगुणाचाविपरितु
गुणीं॥ करि[illegible]त्रिगुणगुणाझाडनि॥ पंचभूतापासुनी॥ सोड
वितानिजज[illegible]नार्दनु॥३॥ ज्याचेंनिजनामअर्दन॥ ज्याचेनि
[illegible]गदेहमर्दन॥ [illegible]जीवासिजीवीमारिपूर्ण॥ तोकृपाळुज
नार्दनघडेकेवी॥४॥ जनार्जनाचेंकृपाळुपण॥ सर्वथाने
[illegible]जन[illegible]णेंआपुलेंविकारण॥ जेदेहाभिमाननसंडिति ॥१

सीराओ[illegible]जनार्दननामापुढें॥ अहंकारबापुडेंजरें
केवी॥११॥ ए[illegible]तागुरुनामाचागजर॥ समूळउडेअहंकार॥
तेथेंदुःखदायकसंसार॥ केसेंनिधीरधरिल॥१२॥ त्याचें
नामस्मरतांआवडी॥ संसारबांदवाडिफोडी॥ जीवाचेंजी
वबंधसोडी॥ नामाचीगोडीलाजवीमोक्षा॥१३॥ निजमो
क्षाहिवरते॥ ज्याचेंनामकरिसरतें॥ त्याच्याकृपाळुपणा॥
[illegible]केविम्यायें[illegible]सांगावें॥१४॥ त्रितापानकरवेसीमा॥
[illegible]सद्गुरुचानिजमहिमा॥ केस्यापरिआकळेआला॥ ॥२

जननं [illegible]ठरि जन्म जाण । त्या जन्मास्तव लणती जन । त्या
न जन्मा करि म[illegible] । यालागी जनार्दन नाम त्यापासी ॥ ६ ॥ म
णमारुनि वार[illegible] । जीणें ॥ जीव मारूणिं जीववणें ॥ देही नांदवी
विदेहपणें ॥ [illegible]सें जनार्दनें कृपा कीजे ॥ ७ ॥ निजभावार्थें परिपूर्णी
एकाकी [illegible] दीन ॥ कृपाकरि जनार्दन । कृपाळ पूर्ण दीना
चा ॥ ८ ॥ जे जे भावना भावी जन ॥ ते ते पुरवी जनार्दन ॥ जामागें पर
म समाधान ॥ त्याचा देहाभिमान निर्दळी ॥ ९ ॥ हो कां जनार्दना
समोर । वै[illegible]प्राला होता अहंकार ॥ माते ऐं घे उनियां शस्त्र
[illegible]करि[illegible] [illegible]जांगे ॥ १० ॥ जेविं सूर्याचें निज जेडे ॥ आंधा

[illegible]का [illegible] निरुपमा उपमावें ॥ १५ ॥ अगाध कीर्ति गुरूचि गहन ॥
[illegible]णगणितां अनंतगुण ॥ काय घ्यावें त्याचें आपण ॥ नित्य नि
[illegible]ण निजांगें ॥ १६ ॥ धांव घेउनि त्यापें जावों ॥ तंव त्या नाहि गां
[illegible]ठावो ॥ त्याचें प्राप्तीसी न चलें उपावो ॥ येक सद्भाव वांचुनि ॥ १७ ॥
सद्भावें स्म[illegible] [illegible]नामासि ॥ गुरु प्रगटें स्मरणापासि ॥ जेवीं सागा
[illegible]सेंधवा [illegible] भेटिसी निजांगें ॥ १८ ॥ सागरा देतां आलिंगन ॥
जेवीं सेंध[illegible] [illegible]जीवन ॥ तेवीं वंदितां सद्गुरुचरण ॥ मी तूंपण[illegible]
रूपें ॥ १९ ॥ स[illegible] [illegible]कृपा जालियां पूर्ण ॥ जनची होय जनार्दन ॥ ते
[illegible]ं जनव[illegible] [illegible] भिन्नाभिन्न भासेना ॥ २० ॥ जनं ते विजनार्द

॥ जना[illegible] [illegible]न ॥ हे चि उपनिषत्सार पूर्ण ॥ हे चि निज खुण
जनार्दनी ॥ २[illegible] [illegible]ण चि अभिन्नार्थे येथ ॥ सांख्य बोलिला भगवंत ॥
उत्पात्ते [illegible] [illegible]लयांत ॥ वस्तु सदोदित संपुर्ण ॥ २२ ॥ सांख्य
को नियां [illegible] [illegible] विचारि आपुला अभिप्राव ॥ संसार वाढवी अ
हंभाव ॥ तो [illegible] [illegible]हंभावो सांडावा ॥ २३ ॥ अहंकारु जडला चि
त्ता ॥ तो सांडेता न वचे सर्वथा ॥ हे पुसो जरि कृष्णनाथा ॥ तेणें
सांख्ययाअर्थी निरुपिलें ॥ २४ ॥ सकळ शास्त्रिचा अभिप्रावो
सांख्य अनुवादला देवो ॥ अवश्य सांडावा अहंभावो ॥ हे वि
शद केलें ॥ २५ ॥ माझे निपराक्रमें तत्वता ॥ माझें मी का ॥ ३२ ॥

[illegible]यचें सर्वथा ॥ नाजि वाणें श्री कृष्णनाथा ॥ किति आतां पु
सावें ॥ २६ ॥ ऐसी उद्धवाचि चिंता ॥ कळों सरली श्रीकृष्णनाथा ॥ बा
ळ पाळु निजभक्तां ॥ जेणें निवारें अहंता ते निज वर्म सांगे ॥ २७ ॥ आ
जे उद्धवाचें भाग्य पूर्ण ॥ जगी उद्धव चि धन्य धन्य ॥ त्यास तुष्टस
दा श्रीकृष्ण ॥ [illegible]कारितां प्रश्न निज गुह्य सांगे ॥ २८ ॥ बाळक का
य भूक सांगें [illegible] मग माता स्तन देवो लागे ॥ ते कळवळ्याचें निप
गे धावे निनिजांगे स्तनपानें लावी ॥ २९ ॥ त्याहूनि अति आ
गळा कृ[illegible] उद्धवाचा कळवळा ॥ तो स्वभक्तांची भजन कळा
॥ जाणोनि [illegible] [illegible] पुरवीतु ॥ ३० ॥ बाळकु नेणें आपुली चिंता

४

॥ परि माता [illegible] त्याचा हिता ॥ तेवीं उद्धवाचा निजस्वा
र्थी श्रीकृष्णनाथा कळवळा ॥ २१ ॥ त्या उद्धवाचे जेजे नू
न ते करावया परिपुर्ण ॥ प्रवर्तला से श्रीकृष्ण ॥ तो निजनि
र्गुण उपदे[illegible]ली ॥ २२ ॥ पंचवीसावे अध्याइं जाण ॥ सांगो नि
र्गुण जथो[illegible] लक्षण ॥ लक्षवील निजनिर्गुण ॥ हेचि निरू
पण निजनिष्ठा ॥ २३ ॥ प्रकृती पुरुषविवेक ॥ जालिया हि
[illegible]द्धिपूर्वक जव गुण जया नाहि निष्टक तव बाधी सुख
दुःख अहंभावो ॥ २४ ॥ तिन्ही गुण सत्व देहो जाला देही ॥४॥
[illegible]ण नव्हे जयो केला ॥ मूळ उच्छेदु आपुला न करवे

[illegible]णाको[illegible]क्रासि ॥ २५ ॥ [illegible]डाजन्म[illegible] रक्षजातीसी ॥ तो मि
[illegible]नियां कुऱ्हाडिसि ॥ समूळ छेदवी वृक्षासि तेवी विवेका
[illegible]सत्वगुण ॥ २६ ॥ विवेकामीनल्यां सत्वगुण समूळ उच्छे
दीती न्हिं गुण ॥ सहजें प्रगटे निज निर्गुण ॥ ते कां गुण छेदन
तें मीथ्या ॥ २७ ॥ समुळ मिथ्या तीन्ही गुण ॥ नित्य सत्य निज
निर्गुण ॥ येचि मूर्तिवीं निरूपण ॥ स्वयें श्रीकृष्ण सांगत ॥ २८ ॥
श्लोक ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ गुणानामसमिश्राणां पुमान्येन यप
था [illegible]वेत ॥ तन्मे पुरुषवर्य इदमुपधारय शंसतः ॥ १ ॥ टीका ॥ ज्या
चे निव[illegible]ऐ[illegible]त्रासिति ॥ नामें उद्धरि त्रिजगती ॥ ज्याची

आइकतां गु[illegible]न्ति ॥ क्षयोपावती महापापें ॥ ३९ ॥ ज्याचें
मृदमधुर आविटनाम ॥ उच्चारितां निववी परम ॥ तो उद्धवा
सि पुरुषोत्तम ॥ आवडी परम बोलतु ॥ ४० ॥ सत्वरजतमतीं
न्हिं गुण ॥ न मिळतां भिन्नाभिन्न ॥ पुरुषापासी येक कुण ॥ उप
जवी चिन्हतें एक ॥ ४१ ॥ निःसंदेह सावधान ॥ निर्विकल्पक कै
नि मन ॥ ऐकतां माझें वचन ॥ पुरुषोत्तम पूर्ण होइजे ॥ ४२ ॥
माझें स्वरूपीं सद्भावता ॥ ते पुरुषा चि उत्तम अवस्था ॥ माझे
[व]चनीं विश्वासतां ॥ पुरुषोत्तमता घर रिघे ॥ ४३ ॥ ऐसी उत्त
[म] अति उत्तम ॥ निर्गुण पदवी निरुपम ॥ तु जमी आर्पितु से ॥ ॥५॥

पुरुषोत्तम ॥ माझें वचनीं परम विश्वास त्यां ॥ ४४ ॥ भक्ति भावा
र्थ परम श्रेष्ट ॥ वचन विश्वासी अति वरिष्ट ॥ यालागीं उद्धवासि
पुरुषश्रेष्ट ॥ स्वमुखें उद्धवसं बोधी ॥ ४५ ॥ संसारीयां निं अनेग
॥ त्यामाजीं मनुष्यत्व आविचांग ॥ तेहि अविकळ अव्यंग ॥ संपू
र्ण सांग निर्दुष्ट ॥ ४६ ॥ सकळ देहामाजी जाण ॥ ऐसें पुरुषदे
ह प्रधान ॥ त्याहिं माजि विवेकसंपन्न ॥ वेदशास्त्रज्ञ मुमुक्षु
॥ ४७ ॥ वेदशास्त्र विवेकसंपन्न ॥ त्याहिं माझी मांस्ते भजन
॥ भज त्यां माजी अनन्यशरण ॥ सर्वस्वें जाण भजलागी ॥ ४८ ॥
सर्वस्वें तें अ[नन]न्यशरण ॥ तेथें माजी कृपा परिपूर्ण ॥ माजी

कृपामाझे[illegible]भावोनिसंपूर्णमिद्धजाति॥४९॥योहिगुणींवि
चारितांलोक॥आथिलादिसेंउद्धवयेक॥यालागीयदुना
यक॥पुरुषवर्याभिषेकवचनेंकरी॥५०॥ऐसेसंबोधुनिउद्ध
वासि॥त्रिगुणगुणस्वभावासि॥सांगताप्रथमसत्वासि॥हृषीके
शीप्रतिपादि॥५१॥उदंडसत्वाचिलक्षणें॥त्यांतपंधराबोलि
श्रीकृष्णें॥तेचिऐकाकोणेकोणे॥निजनिरूपणेंहरिसांगे॥५
॥श्लोक॥शमोदमस्तितिक्षेक्षातपःसत्यंदयास्मृतिः॥तुष्टि
त्यागोस्पृहाश्रद्धाह्रीर्दयादिःस्वनिर्वृतीः॥२॥टीका॥आपुली
जेचित्तवृत्ति॥सांडुनिबाह्यस्फुर्ति॥अखंडराखणेंआत्मस्थि
ति॥शमनिश्चितियानांव॥५३॥जेणेंहरिखेंसारूणेंसुख॥ ॥६॥

त्याचेंवृत्तिसारूणेंदुःख॥तितिक्षायानांवदेख॥शुद्धसत्वास
कउद्धवा॥५४॥मीकोणकेंचाकिमात्मक॥निष्कर्मकिंकर्मब
द्धक॥करणेंनिजात्मविवेक॥दृक्षापरिपाकयानाव॥५५॥जागृ
तीसुषुप्तिआंत॥भगवत्प्राप्तिलागीचित्त॥सुरणेंमाझीपडेचिं
त॥तपनिश्चितयानांव॥५६॥आवडिनेजेविनघेवेंदिख॥तेवि
प्राणांतेनबोलेंलटिक॥सांचविबोलनेंनिष्टक॥हेसत्यदेख
सात्विक॥५७॥भूतांवरिकठिणपण॥जोखप्तिनदेखेंआपण
॥भूतदयातेंसंपूर्ण॥उद्धवाजाणनिश्चित॥५८॥माझ्यामु
खनिजस्वार्थकोण॥मींकायकरितोकर्माचरण॥ऐसेंजे

८ दुर्षानुस्मरणे ॥ स्मृतिजाणे यांनांव ॥ ५९ ॥ नकरितां अतिआद
रि यथालाभें सुखी पोटि ॥ त्यानांव गा निजसंतुष्टि ॥ जाणे ज
गजेठि जुवा ॥ ६० ॥ अर्थस्वार्थि इछाचढे ॥ अर्थजोडितां अधि
कवाढे ॥ तेसांडणें निजनिवाडें ॥ निस्पृहता घडे तेठाइं ॥ ६१ ॥ जे
थे निस्पृहता समूळ सांग ॥ त्याचिनांव दृढ वैराग्य ॥ हे परमार्थ
चें निजभाग्य ॥ येणें श्रीरंग सांपडे ॥ ६२ ॥ जो गुरुवाक्ये विश्वासी ॥
मबाह्य विकळ सर्वस्वेंसि ॥ तोचि भावार्थ द्विजदेवासि ॥ श्रधाला
पासिं समूळ नांदे ॥ ६३ ॥ नरदेही लाभे परब्रह्म ॥ तदर्थ नकरुं
नि सत्कर्म ॥ विषयार्थ करि धर्माधर्म ॥ ते लज्जा परम अतिनि
द्य ॥ ६४ ॥ जेणें दुखिजे इजे आपणे ॥ तेपुढिलासि नाहिकर ॥ ७

करणें ॥ दुःखने दुनिसुख देने ॥ हे दया म्यां श्रीकृष्णें वंदिजे ॥ ६५
पुढिलांसि नदुनि दुख ॥ स्वयें भूतमात्री देणें सुख ॥ हे विदया
परमार्थिक ॥ दुसरें निंदेरखयालागी सांगे ॥ ६६ ॥ खांतां ना
नदे पुढे पडिजैसी ॥ तेसं गोणे देखा नि विषयांसि ॥ जो विनट वा
ब्रह्मसुखासि ॥ खानिवृत्ति त्यासि बोलिजे ॥ ६७ ॥ रंकु बैसल्यां पा
लकीसि ॥ उपेक्षी पुरविल्या सुडकासि ॥ ते विडंपेक्षुनि विषयां
सी जो ब्रह्मसुखासि पडकला ॥ ६८ ॥ कणाची वाटि भुसापा
सि कणनिडारे भूसेसि ॥ तो कणु याविचारला तासि ॥ सांडति
सासि पारखडुनि ॥ ६९ ॥ तेविं ब्रह्मसुखाचिये चाडे ॥ नरदे

सुचापांगडांपडें ॥ तेब्रह्मसुखजैंळाताचढे ॥ तैदेहीचेंनावडेंवि
षयभुस ॥ ७० ॥ तिविसांडूनिविषयप्रीति ॥ ज्यासिंब्रह्मसुखीसु
खप्राप्ति ॥ याचिनांवसुनिवृत्ति ॥ जाणनिश्चितउद्धवा ॥ ७१ ॥ या
पंथराचलक्षणचिस्थिति ॥ वर्त्ततोम्हुघसत्वमूर्त्ति ॥ शोधीसत्वा
चिसत्ववृत्ति ॥ आदिशब्देंश्रीपतिसांगितसें ॥ ७२ ॥ सर्वभूतीं
अकृत्रिमता ॥ देखेभगवतभावोतत्वता ॥ यानांवेंशोधिस
त्वता ॥ गुणवस्याछेदक ॥ ७३ ॥ ऐसियापरिसत्वगुण ॥ सा
त्विकांपासिंवर्त्तेंपूर्ण ॥ आतांरजाचेंलक्षण ॥ स्वयेंश्रीकृष्ण
सांगतु ॥ ७४ ॥ श्लोक ॥ कामईहामदस्तृष्णास्तंभआशिभि ॥८॥
सुख ॥ मदोत्साहोयशःप्रीतिर्हास्यंवीर्यंबलोद्यमः ॥ २ ॥ टीका
॥ कामम्हणिजेविषयसोसु ॥ जेविंइंधनींवाढेहुताशु ॥ तेवी
पुरवितांकामाभिलाषु ॥ कामअशेषुपैवाढे ॥ ७५ ॥ यानांव
कामुजाण ॥ कामक्रियातेंईहापूर्ण ॥ जालोंविद्येचादर्पगहू
न ॥ मदाचेंलक्षणत्यानांव ॥ ७६ ॥ जालियांहिअर्थप्राप्ति ॥ सा
सनेसिनव्हेतृप्ति ॥ चढतिवाढतिआशक्ति ॥ तृष्णानिश्चितिं
यानांव ॥ ७७ ॥ अतिगर्वेजेस्तब्धता ॥ कोणाकोदृष्टिनाणिसर्व
था ॥ यानांवस्तंभावस्था ॥ जाणतत्वताउद्धवा ॥ ७८ ॥ अर्थ
प्राप्तिकारणें ॥ दृष्टदेवताप्रार्थनें ॥ आपंचिकसुखमागणें ॥

१०
९

आशालणनेया नांवं ॥ ७९ ॥ भिदालणिजे भेदु जाए ॥ स्फुरद्रूप
प्रपंचभान ॥ मा असतूसेंप्रपंच वचन ॥ भिदालक्षणयानांव ॥ ८०
॥ राजससुखाचा नवलभाग ॥ विषयसुखभोगजोसांग ॥ तेचि
सुखमानितिचांग ॥ सुखप्रयोगयानांवं ॥ ८१ ॥ रणीउत्का वोसू
रासी ॥ कांपुत्रोत्सावोनरासी ॥ विवाहोत्सावोसुहृदांसि ॥ म
होत्सवत्यासी बोलिजे ॥ ८२ ॥ शास्त्र वेदादि जयो घेणें ॥ कांयु
द्धिंसूर पराभवणे ॥ तेतेख्यातिवाढवणे ॥ येशमिरवणेंयाना
व ८३ ॥ बंदीजनाहातीं कीर्त्ति ॥ स्वयेवाखाणवी दिगांती ॥
नांवयेशप्रीति ॥ जाणनिश्चितिउद्धवा ॥ ८४ ॥ ऐकोनिवक्रो

दाक्षदवंद ॥ उपहासी अती विनोद ॥ तेथें राजसांहास्यवि
शद ॥ जाणप्रसीद्धउद्धवा ॥ ८५ ॥ वीर्यह्मणीजेंकेवळ ॥ बलाढ्य
ता अतिप्रबळ ॥ दाखवणें शरीरबळ ॥ यांनांवशीजवीर्याचें ॥
८६ ॥ राजबळेंउदिमवेव्हार ॥ आंगदटायाजोव्यापार ॥ त्यांवा
सांडुनिस्वार्थपुर ॥ बळोधमप्रकारयांनांव ॥ ८७ ॥ घेपंच्च
राहिलक्षणें ॥ ज्यापें गादत्ती संपूर्णें ॥ तोराजसुवोळखणें ॥
जीवेंप्राणेंनिश्चित ॥ ८८ ॥ केवळ आविवेकसंपत्ति ॥ तामसा
चित्तमोहवृत्ति ॥ सोळालक्षणेंत्याचिस्थिति ॥ एकतुजप्रति
सांगेन ॥ ८९ ॥ श्लोक ॥ क्रोधोलोभोन्रतंहिंसायांच्या

दंभः क्लमः कलिः ॥ शोकमोहौ विषादार्तिनिद्राशा भीरनु
द्यमः ॥ ४ ॥ टीका ॥ क्रोधकामाचि पूर्णावस्था ॥ लोभ म्हणिजें
अतिकृपणता ॥ अनृत म्हणिजे असत्यता ॥ हिंसा तरतळ
तापरपीडा ॥ ६० ॥ यांच्या म्हणिजे लोलिंगता ॥ दंभु म्हणिजे
जें अतिमान्यता ॥ कल्पना मेंअत्ति अति आयासता ॥ व्यर्थ
कलहता कलि जाणें ॥ ६१ शोक म्हणिजें रडा कडा ॥
मोह म्हणिजें भ्रमाचा पुरु ॥ विषाद म्हणिजें दुःखसं
स्फुरण ॥ अभ्यंतर जेणें पोळे ॥ ६२ आर्ति म्हणिजे अति
संताप ॥ निंदा म्हणिजें असदारोप ॥ आशा म्हणिजें अ ॥ १०

तिलोलुप्य ॥ महा भयकंप भी शब्दें ॥ ६३ ॥ आदिक निद्रेचें निज
वर्म ॥ जें अवसाचें निजधाम ॥ जाड्यता सोलीव परम ॥ तेनि
द्रा निःसीम तामसी ॥ ६४ ॥ सांडु नियां सर्व कर्म ॥ स्तब्धता रा
हे परम ॥ यां नांव अनुद्यम ॥ सुखावले तमें तेठांई ॥ ६५ ॥ यात
मोगुणाचा सोहाळा ॥ ज्याचे अंगी बाणती सकळा ॥
तो तमो रात्रीचा चंद्रकळा ॥ विवेकें आंधळा तामसा ॥ ६६ ॥
सत्व रज तमोगुण ॥ याचे वोळखी जाणें ॥ केलें भिन्न भिन्न नि
रूपण ॥ आतां मिश्र लक्षणें ते ऐक ॥ ६७ ॥ श्लोक ॥ सत्वस्य र
जसश्चैतास्तमसश्चानुपूर्वशः ॥ वृत्तयो वर्णितप्रायाः संनि

११ पाय्मर्थेस्तए. ९ टीका सांगितली हे पूर्णस्थिति त्यायेक ये
काया अनंतहन्नि त्याहि अनंतप्रायहोती जीवासिगुणगुंती
येथेंचिपडे ९८ मस्तकीकेशचिकटलेहोति तेज्याचेंत्याचे
निगुगवति तेचित्रिगुणविगुणगुंती जीवाहोतीउगवेना
ऐसी मिळोनियांसरवामाया बहिणि होतिघेउनितेलफ
ली नुगवेचिकटल्याकेशश्रेणी तेविंगुणग्रन्थिवेणीजीवा
ते १०० त्रिगुणाचिविभागहत्ति जीवसामर्थ्येजरिहोति
रिंश्रुद्धतलीकरूनिवस्ति गुणातीतप्रवेशता १ ऐ
सीनिजगुणचाउगवो जीवाचेंनिनव्हेंनिर्वाहो याला ११

गुरुचरणीसज्ञावो सभाग्यपाहोरारवती २ जेसभाग्यभा
वितजनी त्यासिसद्गुरुसखिजननि विवेकवैराग्यघेउ
नकरूणी जोत्रिगुणाचिवेणीउगवितु ३ ज्याचिउगविरवी
गुणगुंती पुरुतिगुंतीपडेलमागुती याच्छागीतेमहामति
मुंडुनिसांडितिसंन्यासें ४ येकाचिनवलगतिउन्नटवैरा
ग्याचेस्थिति गुंतीउपमानरिघति मूळीचमूंडीतिसमूळ
५ विवेकफणीचेनिमेळें बोधितां वैराग्यबळें जेत्रशस्त्र
भावबळें मध्येचिपळेंउठोनि ६ शस्त्रकपळतांदेखानिदृ
रि येकखप जिंमोहउश्राधारि येकगुंतीराखोनिशिरि

१२ गुंती माझारि रि॰ ली ॥ ७ ॥ मेक अत्यंत अतिकरंटी ॥ नकें विगुरू
माउलि सिभोट ॥ ऐसी संसारि पोरंपोरंटी ॥ गुणदुःखकोटि भोगि
ति ॥ ८ ॥ द्विपरार्द्धायु विधाता ॥ त्याचें निनकें गुणभागता ॥ मांइत
चि कोण कथा ॥ गुणतलता निवडावया ॥ ९ ॥ ऐसी याज्या त्रि
गुणदृष्टी ॥ मजरूनि निःशेष न निवडति ॥ याचलागीं वर्णितप्राय पदा
त्रि ॥ दवोश्लोकार्थि बोलिला ॥ १० ॥ मागिं त्यांति श्लोकार्थि ॥ सां
गितल्यां त्रिगुणस्थिति ॥ त्रिगुणाचि मिश्रितगति ॥ संन्निपात
त्रितेंऐक ॥ ११ ॥ श्लोक ॥ संन्निपात स्वरूम् इति मम एत्यु इवयाम
ः मवरूरः संन्निपातो मन्नामांत्रे द्रियासुभिः ॥ टीका ॥ ॥ १२ ॥

सन्निपात प्रकार ॥ येकुचि जो कां अहंकार ॥ ते गुणसंगे होय
त्रिप्रकार ॥ आइक विचार तयाचा ॥ १२ ॥ वर्णाश्रमाविहित तविलास ॥
वेदाज्ञापालनें अवश्य ॥ मी आत्मा जाणेंचि दांश ॥ हा अहं उदाससा
त्विक ॥ १३ ॥ मीस्वधर्म कर्मकर्त्ता ॥ मीस्वर्गादि सुखभोक्ता ॥ मजपा
वती नानावस्था ॥ यानावं अहंता राजस ॥ १४ ॥ मी देहधारूसुभ
गनरू ॥ मी सर्वार्थि अतिदुर्धरू ॥ मीचि कर्त्ता शत्रुसंहारू ॥ हा
अहंकारू नामसु ॥ १५ ॥ गुणानुसार ममता जाण ॥ त्रिविधरूपें
स्फुरे स्फुरण ॥ तेचि अर्थिचें निरूपण ॥ विशद श्रीकृष्ण सांगतु ॥
॥ १६ ॥ माझिं हृदयीचा भगवंत ॥ तोचि सर्वभूतिं हृदयस्थ ॥ भूते

१३ माझीचसमस्त हेममताशोधितसत्वाचि ।१७। भक्तसंतसाधु
सज्जन तेचिमाझेंसुहृदसज्जन ऐसीजेममतापूर्ण उद्धवा
जाणसत्वस्थ ।१८। ज्यादेवाचिउपासकता शैवीवैष्णवीदि
क्षितता दैवीधर्मीपूर्णममता तेसात्विकतासत्वस्थ ।१९।
जीवाहुनिवाल्हीं सद्गुरुचरणीं अतिप्रीति ऐसीममतेचि
जेजाति तेजाणनिश्चितिसात्विक ।२०। शैवीवैष्णवीधर्म
ममता दंभरहितनिष्कामता तेतेसात्विकममता ऐक
[illegible]वस्थारजाचि ।२१। निवृत्तिमार्गमानिलटीक सत्य
साचारतें किक लोकेघणे निममतादेख तेअवश्य ।१३

कराजसी ।२२। प्रवृत्तिशास्त्रीं आवडी लोकिकांचीअत्यंतगोडी
।नामारूपाचीउभावीगुढी हेममतारोकडीराजस ।२३। स्त्री
पुत्रमाझीअवश्यक शरीरसंबंधीआप्तलोक द्रव्यदात्याची
ममतानिष्टंक हेबुद्धिवोळखराजस ।२४। ज्यादेवांचिकरि
तांभक्ति नामरूपजोडेंसंपत्ति तेतेंदेवतेंआवडती हेम
मतानिश्चितराजस ।२५। काम्यकर्मी आवडदेख आत्म
नीसकामकर्मकि सत्यस्वर्गादिविषयसुख हेममतानि
ष्टंकराजस ।२६। हेरजोगुणचिममता तुजम्यांसांगीत
लीतत्वता तमोगुणाचिजे अवस्था ऐकअवस्थासांगेन॥
२७ ।आपुलादरासिजोहेतुकरि कापूर्वापर्यपूर्वजांचावै

१४ रि॥ त्याचा लेत, रात्रिवैरधरि॥ हेबुद्धि जिह रितामस॥ २८ पुढें
नेकु॥ चालेकुरि॥ हत्तिभूमिजीविकेंवरि॥ आडवायेइलख
पात्री॥ तासिवैरधरितामसु॥ २९॥ ऐसेंपूर्वापरमाझेंवैरि॥
जो निर्दलीनसंसारि॥ यालागीरिघें अभिचारि॥ तेममताख
रितामस॥ ३०॥ अभिचारिकी जेमंत्रज्ञ॥ तेमानीमाझेंआत्
मज्ञान॥ शाकिनिडाकिनिउपासन॥ हेममतासंपूर्णतामा
सी॥ ३१॥ असोहें बहुसालमुसन्ति॥ येकेकेगुणेंअनंतरा
की॥ हेतिन्हिजयेंमिश्रितहोती॥ संन्निपातहत्तित्यानांवं॥ ३२॥
॥कफवातआणिपीत्त॥ तीन्हिंयेकत्रजेथेंहोत॥ तेथेंउपजेंस
न्नत॥ तेवींत्रिगुणाचायेथें सन्निपात॥ ३३॥ संकल्पावि ॥१४॥

कल्पात्मकमन॥ पंचविषयपंचप्राण॥ दशइंद्रियेंव्यवहार
पूर्ण॥ तेथेंउपजेत्रिगुणसंन्निपात॥ ३४॥ तेचिसंन्निपातनि
रूपण॥ त्रिगुणाचेंमिश्रलक्षण॥ स्वयेंसांगताहें श्रीकृष्ण॥
मिश्रितगुणसंन्निपात॥ ३५॥ श्लोक॥ धर्मेचार्थेचकामेचय
दासोपाहनिष्ठितः॥ गुणानांसंन्निकर्षोयंश्रद्धारतिधना
वहः॥ ७॥ टीका॥ पुरुषाच्याठाइं क्रियाकर्म॥ लक्षणस्वध
र्मलक्षणकाम॥ लक्षणवाढवीअर्थोद्यम॥ हासंक्रमत्रिगुणा
चा॥ ३६॥ गुणसंक्रमुनकरिकाय॥ त्रिगुणीधर्मत्रिविधहो
य॥ कामहीत्रिगुणहोउनिठाये॥ अर्थस्वार्थनिर्वाहेंत्रिगु

१५ णतीक ॥ ३७ ॥ येथेकर्मासिदोषुनांहि ॥ दोषकर्त्याचिंबुद्धि
च्याठाईं ॥ तोजेकर्त्यनाकरिकांहि ॥ तेफळपांहिंस्वयेंभो
गी ॥ ३८ ॥ सोनेवंद्यसोनेंपणें ॥ त्याचेंस्वयेंघडविलेंसुनें ॥ वंद्य
तेचिनिंद्यकरणें ॥ तेविंस्वकर्मदूषणें गुणबुद्धि ॥ ३९ ॥ भुमि
सहजेंशुद्धआहे ॥ जेपरिजेंतेपीकेहोय ॥ तेविस्वकर्मशु
द्धस्वयें ॥ फळभोगुहोयगुणवृत्ति ॥ ४० ॥ वाचाअसरळस
नगोमाटि ॥ रामनामेंजोडेंब्रह्मपुष्टि ॥ तथाकरिजाय
चावटि ॥ भोगीनिंदेपाठिंमहापाप ॥ ४१ ॥ तेविस्वधर्मश्रद्धा
युक्त ॥ पुरुषासिकरिविरक्त ॥ तेथेंत्रिगुणांचासन्निपात ॥ १५ ॥

श्रद्धाबळितुतेएक ॥ ४२ ॥ स्वधर्मकर्मीश्रद्धाजोडें ॥ क्षणएयेकुला
गेविरक्तिंकडें ॥ क्षणभोगफळाशवाढें ॥ क्षणएयेकापडे
ममतास्पदी ॥ ४३ ॥ तैसिचकामाचिराति ॥ क्षणेंकुनिष्कामी
अतिप्रीति ॥ क्षणएयेकस्त्रीभोगआसक्ति ॥ क्षणएयेकरति
परद्वारि ॥ ४४ ॥ याचिपरिधनाचीजोडि ॥ क्षणएयेकुद्रव्यसण
सोडि ॥ क्षणिकअर्थाचिअतिगोडि ॥ क्षणेंकआसुडिपर
द्रव्या ॥ ४५ ॥ त्रिविधधर्मत्रिवीधकर्म ॥ त्रिविधरूपेंधनाग
म ॥ यागुणवृत्तिस्तवस्वधर्म ॥ सांडूनाअकर्मकरिप्राणि
॥ ४६ ॥ एवंधर्मार्थिकामांत ॥ गुणसंन्निपातअनंत ॥ फो

डुनि सांगतां येथे वाढेल ग्रंथ अनिवार ॥४७॥ यालागीं गुण
संनिपात सांगीतले संकलित तेचि अर्थिं श्रीकृष्णनाथ
॥ असे सांगत संक्षेपें ॥४८॥ श्लोक ॥ प्रवृत्ति लक्षणे निष्ठा
पुमान्यार्हिं यह्माश्रमे ॥ स्वधर्मे चानुतिष्टेत गुणना मामिति
र्हिसा ॥८॥ टीका ॥ पुरुषासि जो गृहाश्रम ते जाण वाके
वळ काम्य ॥ तेथे नित्य नैमित्तक कर्म ॥ हा स्वधर्म चित्तशु
द्धि ॥४९॥ गृहाश्रमी पंचसुन ॥ यालागीं तमोगुण प्रधा
गृहीं स्त्रि भोगु पावें जाण ॥ रजोगुण या हेतु ॥५०॥
नित्य नैमित्तिक स्वधर्म ॥ हे गृहस्थाचें निजकर्म ॥ हेचि ॥ १६

चित्तशुद्धि चें कर्म ॥ सत्वगुण या हेतु ॥५१॥ गृहाश्रम त्रक
जाण ॥ सदा मिश्रित तिन्हि गुण ॥ गुणीं गुणवंत करण
न कर्माचरण करिति ॥५२॥ नरंगतां तिऐं रंगे ॥ स्फटिक त
द्रूप भासों लागे ॥ तेविं जीवात्मा गुणसंगे ॥ वर्तो लागें गु
ण कर्मि ॥५३॥ जेवी कसवटि आपण ॥ करुनि दावी सुवर्ण
वर्ण ॥ तेविं पुरुषाचि क्रिया जाण ॥ दावि गुण लक्षण वि
भागु ॥५४॥ श्लोक ॥ पुरुषं सत्व संयुक्त मनुमेया च्छमादिभिः
॥ कामादिभि रजोयुक्तं क्रोधाद्यैस्तमसा युतं ॥९॥ टी
का ॥ इंद्रिय निग्रह यथोचित ॥ जो शमदमीं सदा क्रीडत

॥शांतिवसेज[illegible]ग्रांत॥ तोजाणनिश्चितसात्विक॥५५॥
जोसदाफळकामेंकामुक॥ वांछिस्वर्गसंसारभोगसुख॥५
स्वार्थिआतिदांभिक॥ रजोगुणीलोकतेजाण॥५६॥ ज्यासीं
स्वधर्मीनाहिंरति॥ आवडेअधर्मीप्रवृत्ति॥ क्रोधलोभेंगि
ळिलिस्फुर्त्ति॥ तोजाणनिश्चितीतामसु॥५७॥ एवंदेखोनिक
र्माचरण॥ लक्षिजेपुरुषलक्षण॥ यानावेंगाअनुमान॥
विवेकसंपन्नजाणति॥५८॥ सामान्यतातिहिंगुण॥ सांगि
तेनिरूपण॥ हेनकळेंसलेलमन॥ गुणवृत्तिभिन्नअ
[illegible]यारि॥५९॥ श्लोक॥ यदाभजतिमांभक्त्यानिरपेक्षःस ॥१७

कर्मभिः॥ तंसत्वप्रकृतिंविद्यात्पुरुषंस्त्रियमेववा॥१०॥ टीका॥
॥स्वकर्मवांछितफळ॥ तेचिमायेचेंदृढपडळ॥ तेफळाशा
सांडुनिकेवळ॥ जेभजनशीलमद्रूपी॥६०॥ कर्मनिंफळाशे
चेंसून्य॥ स्वधर्मेंकरितिमाझेंभजन॥ पुरुषअथवास्त्रियें
जाण॥ तेसत्वसंपन्ननिश्चित॥६१॥ देहावयवलिंगदर्शन॥ ते
णेंस्त्रिपुरुषनामाभिधान॥ परिआत्माआत्मीनाहिंजा
ण॥ जीवत्वसमानस्त्रिंपुरुषिं॥६२॥ चित्तवृत्तिक्रीयाचरण॥
॥त्यानावगाकर्मजाण॥ तेथेंनिरपेक्षमाझेंभजन॥ स्वध
र्मसंपूर्णयानांवें॥६३॥ ऐसियास्वधर्मवृत्ति॥ जेथेंप्रगटेमा

स्त्रीभक्ती ॥ तेतेसात्विक प्रवृत्ति ॥ जाण निश्चित तुझवा ॥ ६४ ॥
आशंका ॥ कर्मेकरितां फळाशवाढे ॥ तोफळ भोगुभोग ऐंजा
ण पडे ॥ स्वकर्मे भक्तिकेवि घडे ॥ कर्म तेंकुडें अत्यंत ॥ ६५ ॥ कर्म
करितां फळबाधक ॥ नकरितां प्रत्यवाय नरक ॥ कर्मेकर्म
बद्धलोक ॥ केवि देखसंसारि ॥ ६६ ॥ जीवहोता जोस्वतंत्र ॥
तोकर्मे केला परतंत्र ॥ येकडे कर्माचें चरीत्र ॥ अतिविचि
त्रबाधक ॥ ६७ ॥ स्वकर्मे भगवद्भक्ति ॥ ह्मणसी घडेकेवि रा
ति ॥ तेचि आर्थिची उपपत्ति ॥ स्वयें श्रीपति सांगतु ॥ ६८ ॥ स
पुंचावोनि चारि [illegible] तोसर्वांगि घाली आटि ॥ ते ॥ १८

एं धाकें जो सोडि ॥ तारितो [illegible] गांडी महाविषें ॥ ६९ ॥ ते सर्पबाधे
ची साकडी ॥ निवारि मंत्रवादी गारुडी ॥ तेविं कर्मिकि कर्मबाधा
गाढि ॥ निवारि सोकडी गुरुरावो ॥ ७० ॥ रिघतां सद्गुरुस्ति शरण ॥
कर्म करवि ब्रह्मार्पण ॥ हेचि निरपेक्ष लक्षण ॥ उद्धवा जा
ण निश्चित ॥ ७१ ॥ ब्रह्म कर्माचे प्रकाशक ॥ कर्म तितुके ब्र
ह्मात्मक ॥ हेचि मदर्पण चोख ॥ माझें भजन तें देख या रिति
॥ ७२ ॥ सर्वेंद्रिय ज्ञानस्फुर्त्ति ॥ ते ब्रह्मीची ब्रह्मशक्ति ॥ ऐसें
नि निश्चयें कर्मस्थिति ॥ स्वकर्मे भक्ति या नाव ॥ ७३ ॥ ऐसें
निस्वकर्मे स्वाभाविक ॥ जेमज भजति भाविक ॥ ते ते शुद्ध

१९ सात्विक लोक ॥ [illegible]णनिष्टंक उद्धवा ॥ ७४ ॥ स्वधर्म सर्वथा नि
र्फळ ॥ ह्मणति मूर्ख केवळ ॥ स्वधर्म निरशी चित्तमळ ॥ कर्म
समूळ निर्दळी ॥ ७५ ॥ येकडी स्वधर्माची जोडी ॥ सांडुनि वां
[illegible]ति विषयगोडी ॥ ते ते राजस बापुडीं ॥ केवळ वेडी विषया
[illegible] ॥ विषयफळ वांछितां देख ॥ देहधरणें अवश्यक ॥
[illegible] संभव दुःखदायक ॥ स्वर्गनरक फळभोगी ॥ ७७ ॥ याप
[illegible]जनिं दुःख देति ॥ राजस तामस प्रकृति ॥ आइक त्या दे
[illegible] गुणवृत्ति ॥ दि[illegible]तु जा[illegible]ति सांगेन ॥ ७८ ॥ श्लोक ॥ यदा
आशिवमा[illegible]मांयजे[illegible] स्वकर्मभिः ॥ तं रजः प्रकृतिं ॥ १९

विद्याद्धिं सामाशास्य तामसं ॥ ११ ॥ टीका ॥ जो कां आचरोनि स्व
धर्म ॥ वांछिना नाफळकाम ॥ ते ते जाण काम्यकर्म ॥ राजसध
र्म्याचा नाम ॥ ७९ ॥ जो अभ्यंतरि अत्ति सकाम ॥ तो जे जें आच
रे कर्मधर्म ॥ ते तें अवघेंचि सकाम ॥ फळसंभ्रम निजहेतु ॥ ८०
[illegible]पें काम्यकर्म नाहिं ॥ कामना काम्य करिं पांहिं ॥ सोने
[illegible]सेठांइ ॥ तेणें उपायें स्वयें कीजे ॥ ८१ ॥ स्वकर्म स्व
भावें [illegible]त्र जाण ॥ स्वधर्म माझें शुद्ध भजन ॥ ते सकामु नाफ
ळकामु [illegible] ॥ काम्य आपण स्वयें कीजे ॥ ८२ ॥ फळकामें जे
माझें यजन ॥ ते फळाचें विभजन ॥ सकाम जे धर्माचरण ॥

२० ॥ तेप्रकृतिजाणे [illegible]स ॥ ८३ ॥ ऐसेंयेप्रकृतीचाविलास ॥ स्त्री अथ
[illegible] कांपुरुष ॥ तेतेजाणेपां राजस ॥ आतांकतामसगुणवृत्ति
॥ ८४ ॥ [illegible] युक्तअंतःकरण ॥ तेणेंसिज्याचें स्वधर्माचरण ॥
[illegible] शत्रुमरण ॥ तेप्रकृतीजाणेतामस ॥ ८५ ॥ जेथेंदे
[illegible] ॥ जेठाइं क्रोधअनिवार ॥ जोभूतमात्रीं निष्ठुर ॥
[illegible] प्रकृतिक्रूरसर्वदा ॥ ८६ ॥ ऐसियास्वभावावरि ॥ नरु
[illegible]कां अथवांनारि ॥ तेतें तामसें संसारि ॥ निजनिर्धारि
ठवा ॥ ८७ ॥ जीवरूपें चैतन्यपाहा ॥ त्यासिमाभजकाळणे
देवा जीवासिकां [illegible] ॥ सेव्यदेवाकासेनि ॥ ८८ ॥ ये ॥ २० ॥
विअर्थिचेंनिरूपण [illegible] सांगताहे आपण ॥ सेव्यसेवक

लक्षण ॥ मायागुणसंबंधे ॥ ८९ ॥ श्लोक ॥ सत्वंरजस्तमइति
गुणा जीवस्यनैवमे ॥ चित्तजायेसुभूतानांसज्जमानोनिब
ध्नते ॥ १२ ॥ टीका ॥ बांधोनिआणितां आया ॥ जेविदेहधी
असेछाया ॥ तेविभगवंताधीनमाया ॥ नातळोनियाव
[illegible] ॥ ९० ॥ मायावर्त्तविता निवर्त्तविता ॥ स्वामीभगवंतुतल
[illegible]गी मायाअध्यक्षता ॥ त्यासीचसर्वथावेदुबोल
९१ ॥ [illegible] आधारातें नाशी ॥ परितीसन्मुखनयेत्यासि ॥
तेवि[illegible]षि केशी ॥ परिमायेनेदेवासिदृष्टनकें ॥ ९२ ॥
॥ जें जेनदेखणेपण ॥ तेचिमायेचें मुख्यलक्षण ॥ मजपा

स्तिमायाजाण गुणाभिमानेस्तिनाहि ॥ ९३ ॥ मायाबिंबीतचै
तन्य ॥ त्या[illegible]बोलिजेजीवपण ॥ त्याजिवासित्रिगुणींबांधो
न देहा[illegible]मानदृढकेला ॥ ९४ ॥ जीवासिलागतांदेहाभिमा
[illegible]तोजालामायेधीन ॥ मायानियंताश्रीनारायण ॥ तोस्वा
[illegible]ज्ञानजीवाचा ॥ ९५ ॥ जीवगुणाभिमानेबद्धक ॥ याला
[illegible]जालातोसेवक ॥ आत्मागुणातीतचोख ॥ बंधमोक्ष
जीवाचा ॥ ९६ ॥ यापरिसेव्यसेवकभावो ॥ विभागदाउ
[illegible]पाहे ॥ त्रिगुणगुणचान्वयो ॥ विशदहेवखयेसां
गे ॥ ९७ ॥ गुणतिन्हिंसमसमान ॥ त्यामाजीक्षोभुनियांजा २१

ण ॥ जोजोवाढेअधिकगुण ॥ तेतेलक्षणहरिसांगे ॥ ९८ ॥ ब्र
[illegible]निर्मळत्वेंप्रसीद ॥ कर्मशोधकत्वेंअतिशुद्ध ॥ येथेकर्मि
[illegible]जेंकर्मबाध ॥ तोचित्तसंबंधगुणक्षोभें ॥ ९९ ॥ कर्मब्र
ह्लीदोषनाहि ॥ दोषचित्तवृत्तिच्याठांइं ॥ तोहिगुणक्षोभेंपा
हि ॥ घालितपाइं पुरुषातें ॥ १०० ॥ येचिअर्थिचेनिरुपण ॥
[illegible]गिलेंमिश्रलक्षण ॥ आतांवाढत्यायेकयेकगुण ॥ गुण
लक्षणतेयेक ॥ १ ॥ जोगुणवाढेअतिन्नति ॥ इतरत्यातळी ७३
वर्त्तंति ॥ [illegible]काळीचपुरुषास्थिति ॥ उद्धवाप्रतिहरिसांगे ॥ २ ॥
॥ श्लोक ॥ यदेतराजयेतसत्वंभास्वरंविशदंशिवं ॥ तदासु

स्वेन युञ्ज्यात धर्मज्ञानादिभिः पुमान् १३ टीका ॥ तमूळ फळा
ग त्यागु ॥ निर्विकल्प निराभिमानी ॥ जो लागे स्वधर्मा चि
राणे ॥ ते रजतम दोन्हीं जिणें सत्व ॥ २ ॥ जे भाग्याचें भरणें उ
घडे ॥ ते हरिकथा श्रवणें घडे ॥ मुखीं हरिनाम कीर्ति आव
डे ॥ तें ऐसें सत्व वाडें अतिशुद्ध ॥ ४ ॥ कां दैवें जोडे त्यां सत्संगति
श्रवणें श्रवणीं लाचावती ॥ वाचा लाचावे नाम कीर्तीं ॥ अ
ति प्रीति अहर्निशिं ॥ ५ ॥ ऐसि ऐसीया अनुवृत्ति ॥ रजतमे
न्हिक्षीण होति ॥ सत्व वाढे उद्रेकवृत्ति ॥ त्या सत्वाचि स्थि
तिसमूळ अइक ॥ ६ ॥ भास्वर तेंप्रकाशबहुळ ॥ विशद ॥ २२ ॥

तें अतिनिर्मळ ॥ शीवस्त्र ॥ णीजेंशंतसरळ ॥ हेंसत्वाचें केवळ स्व
रूपमुख्य ॥ ७ ॥ हें सत्वाचि सत्ववृत्ति ॥ आतुडे ज्या साधकां हा
तिं ॥ ते काळींच पुरुषा स्थिति ॥ आइक तुज प्रतिसांगेन ॥ ८ ॥ ते
विवेकाचें तारुं आतुडे ॥ वैराग्याचें निजगुज जोडे ॥ सर्वइंद्रि
प्रकाश उघडे ॥ सिगे चढे स्वधर्म ॥ ९ ॥ ते काळीं जन अ
धर्मता ॥ वर्ग अभिमान असत्यता ॥ बळात्कारीं हिंसकवि
ता ॥ न करि सर्वथा अधर्म ॥ १० ॥ निकट असतां दुःखसाधन
॥ सात्विक सदा सुखसंपन्न ॥ बळात्कारें क्षोभवितां मन ॥ सा
त्विक जाण क्षोभेना ॥ ११ ॥ ऐसिया निजसत्वदृष्टि ॥ सुख

मुखायेतिभेरि ांसिस्वानंदेंकोदेंस्तष्टि॥ शुद्धसत्वपुष्टिया
नाव॥१२॥ ते ॥ द्धसत्वजयापांसि शमदमशेविनितया
सि॥ वैराग्य लागेपायांसि॥ शुद्धसत्वराशीतेउद्धवा॥१३॥ तै
सेंचिसत्वतमाजिंगोन॥ जैवाढेंगा रजोगुण॥ तेराजसाचें ल
ण ूक संपूर्णहरिसांगें॥१४॥ श्लोक॥ यदाजयेत्तमः
सत्त्वंरजःसंग भिदाबलं॥ तदादुःखेनयुज्येत्तकर्मणायश
श्रिया॥१४॥ टीका॥ रजोवृद्धिचें कारण॥ देहीउपजेज्ञा
नाभिमान॥ पदोपदींदेखेदोषगुण॥ वांछिसन्मानप्रति ॥२३
ष्ठा॥१५॥ नवल्लरजोगुणाचिरव्याति॥ ज्ञातेपण कामाशक्ति॥

नानाभोगवांछिति॥ तेणेरजाचिप्राप्ति अनिवार॥१६॥ ऐसें
रजोगुणवाढोनिवाढि॥ सत्वतमातेंतलीपाडि॥ त्यारजाचि
रूपगोडी॥ ऐकनिवाडिसांगेन॥१७॥ श्लोक त्रटपदी त्रव
॥ रजसंग भिदाबल॥ बोलिलारजोगुणकेवळ॥ तेचिविरू
ह ांगें॥१८॥ संगलाणिजेदेहाभिमान॥ भेदुलाणिजेमी
ज्ञपण॥ बलह्मणिजेकामुगहन॥ आग्रहपूर्णप्रवृत्तीचा
॥१९॥ देहाभिमानेंदुःखउठि॥ भेदें भयलागेपाठिं॥ त्यानैश्व
र्यादेहाचि पु ॥ काम्यकामाठि कर्मचि मांडी॥२०॥ ज्याक
र्माचेनिकैवा ें॥ यशश्रीउद्दंडलोडे॥ तेतेकर्मवाढवी

४ पुढें हेरजोगुणें घडें आचरण ॥ २१ ॥ मी येकु पवित्र त्रिजगती ॥
माझी चतुर्नम कर्मस्थिति ॥ प्रवृत्तिमान्यता आशक्ती ॥ तेजा
णावी स्थिति राजस ॥ २२ ॥ रजाचें बळ उद्भट ॥ कर्म आचरि
[illegible]चाट ॥ वाढवी कर्मकचाट ॥ तो जाण श्रेष्ठ राजसु ॥ २३ ॥
[illegible]हे[illegible]दी संसालिक स्थिति ॥ अंतरीं कर्मवासना द्व्यारे
[illegible]क्ति ज्यासी ॥ प्रतिज्ञा वडें चित्तिं ॥ तें जाण निश्चिति राजसु
२४ ॥ जे का सत्व रज तमोगुण ॥ जिनो नित्तमवाढे पूर्ण ॥ तेका
ढीचें पुरुषलक्षण ॥ स्वयें नारायण सांगतु ॥ २५ ॥ श्लोक ॥ य
दा जयं दुज : सत्वं तमो मूर्खलयं जडं ॥ युज्यते शोक मोह्न ॥ २४

भ्यां गनिद्र्या दिंसयाश्रय : ॥ १५ ॥ टीका ॥ रज : सत्वकरु निगू
ढ जैं तमोगुण होय रूढ ॥ तैं तो पुरुषात्तें सदृढ ॥ करिज
[illegible] मूढ आतिस्तब्ध ॥ २६ ॥ विश्वासु निवाढें कोडें ॥ जै परद्रव
[illegible]डवणें पडें ॥ कां परदारा गमन घडे ॥ तैं ते वाढें तमोगुण ॥
॥ स्वसुखें परापवाद बोलनें ॥ स्वयें साधुनिंदा करणें ॥ स
[illegible]तसज्जन द्वेषनें ॥ तैं तमाचें ठाणें आनिवार ॥ २८ ॥ धूद्रचें नि
आळेंपणें ॥ पडें सूर्यास्ति झांकणें ॥ ते विविवेका वैजिणें ॥
तमोगुणें ग्रास्ति जे ॥ २९ ॥ सत्वगुण प्रकाशक ॥ रज प्रवृत्ति

२५ वर्त्तक । दे[illegible]हें [illegible]गेळो निदेख । तमाचें आधिक्य अधर्मेंवाढे ॥
२० ॥ करितांपूज्याचें हेळन । साधुवेंदेखतांदोषगुण । तेणेंख
वळलातमोगुण । त्याचें स्वरूपपूर्णतें ऐक ॥ २१ ॥ तमगूढवाढे
ल्यांप्रौढ । स्फूर्त्तिमात्रहोयमूढ । तयोउपजे निद्दढ । करिज
जी[illegible]ते ॥ २२ ॥ कार्याकार्यविवेकज्ञान । तेंस्फुर्त्तिअंधहो
यपूर्ण । यान[illegible]गेंगामूढपण । ऐकचिन्हतयाचें ॥ २३ ॥ जाग
[illegible]माजीअसतांचित्त । अर्थस्वार्थपरमार्थ । कांहींस्मरेना
केल्या[illegible]त । तयोनिश्चितयानाव ॥ २४ ॥ समस्तहिइंद्रिय
वृत्ति । अनुद्यमेंस्तब्धगति । निःशेषलोपेंज्ञानशक्ति । ज २५

डत्वप्राप्तियानाव ॥ २५ ॥ मूढत्वेंपावेंशोकदुःख । जडत्वेंमिथ्या
मोहदेख । मोहास्तवहोयघातक । अतिअविवेकअध
र्मि ॥ २६ ॥ एकींतयाचेंकौतुक । अहोरात्रनिद्राअधिक । नि
द्रेंवेगळेंअल्पसुख । नावडेदेखतामसां ॥ २७ ॥ पूर्णवाढल्या
तमोगुण । ऐसेंहोयपुरुषलक्षण । वाढल्यांसत्वादिगुण
[illegible]केळकोणहरिसांगे ॥ २८ ॥ श्लोक । यदाचित्तंप्रसीदेतइं
द्रियाणिनिवृत्तितः । देहाभयंमनोसंगंतत्सत्वंविद्धिमत्पद
॥ १६ ॥ टीका । वाढलियांसत्वगुण । चित्तसदासुप्रसन्न । का
मक्रोधलोभाचेंस्फुरण । सर्वथाजाणस्फुरेना ॥ २९ ॥

चित्तवर्णवर्णी । जयालागीं तेविंदास होय विषयभोगी विषयत्र्या
दळतांहि श्रंगी तेदिविषयसंगी विगुंतेना ४० जेविंजळामाजीज
ळस्थ पद्मिणिपत्रजळीं श्रलिप्त तेविं विषयामाजीचित्त वि
षयातीतमद्बोधें ४१ सदामरणभयदेहासि तेमरणत्र्या
ल्यादेहासि भयनुपजेसात्त्विकांसि भावेंमत्सदासिविन
टलें ४२ जवंवरिभासेमीतूंपण तवंवरित्र्यवश्य बाधिम
रण सात्त्विकमत्सदिंत्र्यभिन्न यालागीं मरणभयत्यानां
दिं ४३ सात्त्विकमत्सदिंत्र्यनन्यशरण यालागीं बाधि
नाजन्ममरणीं येस्थितिवर्त्ततिसत्त्वगुण त्र्याइकलक्ष २६

णजेरेचें ४४ श्लोक विकुर्वन्क्रियया चाधिरनिवृत्तिश्च
चेतसां गात्रास्वस्थ्यंमनोभ्रांतं रज एतैर्निशामय १७ टी
का रवव ळल्यां रजोगुण विषयचिंतात्र्यतिदारुण कर्में
द्रिइं क्रियाभरण नानापरियें जाणनुपपादि ४५ शरीरत्र्य
सतांहि स्वस्थ मन चिंतातुरत्र्यतिभ्रांत वाढविती विष
यस्वार्थ दुःरवी होतसर्वदा ४६ त्र्यसतांपुत्रवित्तसंपत्ति
।।त्र्यधिकस्वार्थवाढवी चित्ति राजसाचिचित्तवृत्ति नमनि
निवृत्तिक्षणार्ध ४७ नमतांविकाराचें कारण चित्तिंवि
कारचिंतित्र्याण हेचिराजसाचें लक्षण मुरव्यत्वेंजाण

उद्धवा ॥ ४८ ॥ रात्रिमाजि पैं प्रबळ ॥ नादि वसुनके सोज्वळ ॥ जैसी
तावखिंसं जवेळ ॥ तैसा केवळ रजोगुण ॥ ४९ ॥ सत्वरजाचि उ
णखुण ॥ तुज दाखविलें वोळखुन ॥ आतां ऐक तमोगुण ॥ जडत्व
गजयाचें ॥ ५० ॥ श्लोक ॥ सीदच्चित्तं विलीयेत चेतसो ग्रहणे
क्षमं ॥ मनो नष्टं तमो ग्लानिस्तमस्तदुपधारय ॥ १८ ॥ टीका ॥ चि
त्तें चिंता अतिगहन ॥ ते मनामाजि होय निमग्न ॥ कोणे हिं
अर्थिचें ज्ञान ॥ हृदई जाण स्फुरेना ॥ ५१ ॥ सुषुप्ति वेगळें अ
ज्ञान ॥ सदा पळे देखोनि ज्ञान ॥ तेथें नवल कैसें जाण ॥ त्या ज्ञा
नातें अज्ञान गिळुं ठाके ॥ ५२ ॥ जागा वि परि निजेला दीसे ॥ ॥ २७ ॥
कर्म करि स्फुरण नसे ॥ जेविं कांआभा खातु खेंअवसे ॥ रातिचा
खेंजैसेंआंधळें ॥ ५३ ॥ सकळ शरिराचा गोळा ॥ होय आळ
चा मांदळा ॥ होतमो ग्लानीचा सोहळा ॥ पडलें डोळांची
वृत्ति ॥ ५४ ॥ संकल्प वीकल्पाचि ख्याती ॥ उपजवी सदा म
वृत्ति ॥ त्या मनाचि जड होय स्थिति ॥ संकल्पस्फूर्त्ति पुरे
ना ॥ ५५ ॥ आणिक ऐक नवल स्थिति ॥ चित्तासी नाठवें चित्त
वृत्ती ॥ येकडी वाढें तमाची ख्याति ॥ मनोवृत्ति नाशक ॥ ५६ ॥
या परि तमाचें बळ होय ॥ ते मनातें अज्ञान खाय ॥ तें का
ळीं मन नष्ट प्राय ॥ मूर्छित राहे मूर्छलें ॥ ५७ ॥ मननि:

२८ श्री०२

२८ शेषजैंनाशतें ॥ तेमहादुःखकोणभोगिति ॥ याखागीं तम
चेंनि[illegible]कमतें ॥ मनडरें तेथेंजडमूढ ॥ ५८ ॥ यापरिजे वर्त्त
तीगती ॥ तेवितेंत्र्यांतदुःखदाती ॥ यानांवतमा चिस्थि
ति ॥ जाणनिश्चितिउधवा ॥ ५९ ॥ वाढवितांगुणवृत्ति
[illegible]गुणेंकोणवाढती ॥ येचित्रूयी ॥ चिडपपत्ति ॥ स्व
यंश्रीपतिसांगतु ॥ ६० ॥ श्लोक ॥ एध मानेगुणेसलेदेवा
नांब्रह्मभयते ॥ असुराणंचरजसितमस्युध्दवरक्षसां ॥ १ ॥
टीका ॥ देवीआसुरराक्षसीस्थिति ॥ हेत्रिगुणगुणचिसंप
ति ॥ जेजेब्रह्मांडीइंद्रियवृत्ति ॥ तेचिस्थितिपीडिंहो ॥ ६१ ॥ २८

ब्रह्मांडीसकळदेव ॥ महापुरूषाचेंअविवेक ॥ पीडिंतेचिस
[illegible] वर्त्तती सर्वनिजरेकेर ॥ ६२ ॥ उचितस्वधर्मशास्त्रस्थिति
[illegible]वृत्तिंकर्मिंजेप्रवृत्ति ॥ ऐसीजेथेंइंद्रियवृत्ति ॥ तेदैवीसं
[illegible]तिसत्वस्थ ॥ ६३ ॥ कर्माभिलाषदृढचित्तिं ॥ आणिस्वध
[illegible]वर्तती ॥ ऐसीजेइंद्रियस्थिति ॥ तेआसुरिसंपतिराजस
॥ ६४ ॥ सलोभमोहक्रोधचितिं ॥ सदाअधर्मिंप्रवृत्ति ॥ ऐ
सीजेंइंद्रियस्थिति ॥ तेराक्षसीसंपतीतामस ॥ ६५ ॥ क्ष
णसकामक्षणनिष्काम ॥ ऐसाजेथेंवाढेंस्वधर्म ॥ तेदेवा

२९

असुरापरम। होय संग्राम वृत्तिसि ॥ ६६ ॥ चित्ति वाढउ निमो
हभ्रन। अधर्म विमानी स्वधर्म। ते राक्षसांचे पराक्रम। देवा
सुरां परम निर्दळी ॥ ६७ ॥ सकाम निष्काम मोहनिभ्रमें सिं ॥
[illegible]त्तिवर्त्ते गाजयापासीं। तेथे देवासुरां राक्षसासी। कव्व
[illegible]अहर्णिशि अनिवार ॥ ६८ ॥ क्षणयेक रति परमार्थी ॥
[illegible]णये कुरति स्वार्थी। क्षणयेकु होय अनर्थी। परदार
[illegible]तपरद्रव्य ॥ ६९ ॥ ऐसिये गाचित्तवृत्ति। कदा नुपजे नि
[illegible]शांति। यां परमार्थाचि व्याप्ती। केस्यारिति होइल ॥ ७० ॥ २९
॥ साधक सर्वदा पुसती। कोण बाधा असे चित्तवृत्ति ॥

श्री०

त्यांपोटि। तेचि भवभय होउ निउठि। लागे पाठिं बाधकलें ॥ ७६
॥ सत्वें [illegible]सि प्रबळ बळ। रजोगुण देत प्रबळ। तमोगुणें
केवळ। अतुर्बळ राक्षसा ॥ ७७ ॥ हे गुणवृत्तिचि व्यवस्था ॥
[illegible]मूळ सांगितली कथा। आतां त्रिगुणांचें तिन्हि अवस्था।
[illegible] [illegible] त्वता सांगेन ॥ ७८ ॥ श्लोक ॥ सत्वात् जागरणं वि
[illegible]तू रजसा सत्वमादिशेत्। प्रस्वापं तमसा जंतोस्तुरि
[illegible] त्रिषु संततं ॥ २० ॥ टीका ॥ सत्वगुणाचिये स्थिति। ना
[illegible] स्वप्न आणें सुषुप्ति। जीवीं सदा नांदे जागृती। दृष्टि
यवृत्ति सावध ॥ ७९ ॥ र[illegible] गुणाचें निद्राधिकें। चित्तवृ ३०

त्यांपोटिं तेचि भवभयहोउनिठाठिं जागेंपाठिंबाधकलें ७६
॥सत्वें बोसिं प्रबळबळ रजोगुण देत्य प्रबळ तमोगुणें
केवळ अतुर्बळराक्षसा ७७ हे गुणवृत्तिचि अवस्था॥
मूळ सांगितली कथा आतां त्रिगुणीं चें तिन्हि अवस्था
[illegible] ताता सांगेन ७८ श्लोक सत्वात् जागरणं वि
ात् रजसा सत्वमादिशेत् प्रस्वापं तमसा जंतोस्तुरि
त्रिषुसंततं २० टीका सत्वगुणाचि येस्थिति नाड
स्वप्न आणिंसुषुप्तिं जीवीं सदानंदें जागृती दृष्टि
यवृत्तिसावध ७९ र[illegible]गुणाचे निद्राधिकें चित्त ह ३०

त्तिनें स्वप्नजिंकें जागृतीसुषुप्ति दुरिठाकें बेसलादेखें
स्वप्नचि ८० तमोगुणवाढ त्यांवाढिं जागृती स्वप्न द
दवडी [illegible] सुषुप्तिचि अतिगाढि आंदळें रोकडीजी
ात्रआणं ८१ त्यासि सभें बेस त्यांपाहें बोलत बोलतां
[illegible]कली जाये जेवितजेवितांपाहें सोंपीजाय पडकौ
॥८२ क्षणएंजागृती क्षणएंसुषुप्ति क्षणएंक स्वप्नांचि प्र
तितीं हेत्रिगुणाचिमिश्रितवृत्ति जाण निश्चितउद्ध
वा ८३ जागृती स्वप्नसुषुप्ति तिन्हिअवस्थातेप्रका

गी० २

२१ शिली याला गी तीतें चौथी तुर्य लक्षण तिस ज्ञान ८३ जे जाग्र
ती [illegible] वित जे स्वप्नीं स्वप्नानंद वित जे सुषुप्तीनें निजवित
[illegible] नें तुर्या लक्षण उद्भवा ८४ जे तिहीं अवस्थांआंत अस्ती
[illegible]ी न हे अवस्था भूत जे निर्गुण निज नित्य त्यानें चि लक्षण त
ुरीयें ८५ जेविं पुत्राचें निजालेपणें पुरुषें पितानांव पा
[illegible]ें तेविं [illegible]न्हि अवस्था गुणें तुरिय लक्षण नेव स्तुसि ८६
[illegible]तु तुरि[illegible]स्था भासे भासती अवस्था सर्वें विनाशें
त्या नासा माजि वस्तू न [illegible] तें इहें अविशेष तुरीय ८७ तुरी २१
य स्वकाली स्वतंत्र या परि जाणावें येथ आतां गुणवृद्धि

भूमिका प्राप्त तो हरि रत्नांत हरि सांगे श्लोक उपर्युपरिग
वं[illegible]ी सत्वेऽपि ब्राह्मणजना: तमसाधोध आमुख्माद्रजसां
स्वचारि[illegible]: ॥१ टीका सत्वगुणाचें आयतन मुख्य तें
ब्राह्मण[illegible]न तेणें करूनि ब्रह्मार्पण स्वधर्माचरणें ज
[illegible]रि[illegible] ८९ त्यासी स्वधर्माची कर्मशक्ति ऊर्ध्वलोकीं
होय गति लोकलोकांतर प्राप्ति ब्राह्मण पावती तैसे
क[illegible] ९० स्वर्गलोक महर्लोक ऋमुनि यां पावती ज
नलोक उल्लंघुनियां तपोलोक पावती सात्विक स

गी० १४ ३२ श्री० २

त्यलोक ॥ ९१ ॥ वाढलीयां रजोगुण ॥ मूढादिकांडाळपण ॥
पुढतीजन्म पुढतीमरण ॥ अविश्रव जाण भोगवि ॥ ९२ ॥
वाढलीयां तमोगुण ॥ पश्वादियोनि पावोन ॥ दंशमश
क वृक्ष पाषाणी ॥ यायोनि संपुर्ण भोगवि ॥ ९३ ॥ त्राणप
सी अंतकाळी जाण ॥ देहांती जो वाढे गुण ॥ त्या मरण
ं फळ कोण ॥ ते हि श्रीकृष्ण स्वयें सांगे ॥ ९४ ॥ अनन्य
रितां माझी भक्ति ॥ भक्तांसि अंति कोण गति ॥ ते हि
रि स्वयं चित उपपत्ति ॥ लोकांती हरि सांगे ॥ ९५ ॥ श्लोक ॥ स
त्वप्रश्नानास्वर्यांति नर्कलोक रजोमया ॥ तमोमयास्तु ३२

निरयं यांति मामेव निर्गुणा ॥ २२ ॥ टीका ॥ संसारिं मुख्य ते त्रि
गुण ॥ तथे वाढोनि यां सत्वगुण ॥ ज्यासी प्राप्त होय मरण ॥
तो स्वर्गभोगी जाण दिव्य देह पावे ॥ ९६ ॥ सत्वे निमाल्यां
सात्विक ॥ ते पावती स्वर्गलोक ॥ रजोगुणे निमाल्यां दे
ह ॥ त्यासी मनुष्यलोक मानवी ॥ ९७ ॥ अंती वाढोनि तम भा
थेकर ॥ तमोगुणे निमाल्या देख ॥ ते भोगिती माहा नरक ॥
दुःखदायक दारुण ॥ ९८ ॥ सप्रेम करितां माझी भक्ति ॥ मा
झी यां भक्तांसि देहांती ॥ ९९ ॥ प्रगटे माझी मूर्ति ॥ घवघवि
ती निज तेजें ॥ १०० ॥ शंखचक्रगदादिसंपुर्ण ॥ पीतांबरधा

२३ रीश्रीकृष्ण ॥ ध्यानिं धरूनि पावें मरण ॥ नोवैकुंठीं जाण
मी होय ॥ २०॥ सर्वभूतीं मी आत्मा पूर्ण ॥ ऐसें ज्याचें अखं
भजन ॥ ते जितां चि तिन्हीं गुण ॥ जिनोनि निर्गुण पावती
॥१॥ त्याचा देहो आसिदैवें आल्यां मरण ॥ मज वेगळें नाहि
स्थान ॥ ते निजानंदें परिपूर्ण ॥ निज निर्गुण स्वयें होती ॥ २॥
माझें स्वरूप निज निर्गुण ॥ अथवा वैकुंठीचें सगुण ॥ दो
न्हीं येकें चि निश्चयें जाण ॥ सगुण निर्गुण सम साम्य ॥ ३॥
स्वर्ग नरक मनुष्यलोक ॥ प्राप्ति पावले निर्गुण चोख ॥ त्या
च्या साधनाचें कौतुक ॥ स्वयें यदुनायक सांगतु ॥ ४॥ श्लोक
॥ मदर्पणं निष्फलं वा सात्त्विकं निजकर्म तत् ॥ राजसं फ २३
लसंकल्पं हिंसाप्रायादि तामसं ॥ २३॥ टीका ॥ सकळ क्रि
याचरण ॥ संकल्पें विण आपण ॥ सहज होय ब्रह्मार्पण ॥ हे नि
र्गुण शोधित सत्त्वें ॥ ५॥ वर्णाश्रम धर्म सकळ ॥ आचरें परि न
वांछि फळ ॥ माझें भक्तिचें प्रेमबळ ॥ हे कर्म केवळ सात्वि
क ॥ ६॥ माझें भजन त्याचि स्वधर्म फळ ॥ या नाव गा निजकर्म
॥ ऐसें ज्यासि कळलें वर्म ॥ सात्विक कर्म या नांव ॥ ७॥ स्वधर्म
आचरोनि सकळ ॥ क्षुद्रादि देव यजनशीळ ॥ जो वांछि दूरा
मुत्रफळ ॥ हे कर्म केवळ राजस ॥ ८॥ जे कर्मी प्रगट हिंसा घडे
॥ कां अभिचारिक करणें पडे ॥ स्वरूपें जें कर्म कुडें ॥ ते जाण
धड फुडें तामस ॥ ९॥ जेथें दांभिक कर्माचारु ॥ तेथें साधु

३४ स्थिरअतिमळरूप। तेथेंनिदेचाप्रबळभरू। तोकमोदरूतामस॥ १०
॥आतांत्रिगुणआणिनिर्गुण। यावेंचतुर्विधलक्षण। सायेंश्लो
कींश्रीकृष्ण। स्वमुखेंआपणसांगतु॥ ११॥ श्लोक॥ कैवल्यंसात्वि
कंज्ञानंरजोवैकल्पिकंचयत्। प्राकृतंतामसंज्ञानंमन्निष्ठंनि
र्गुणंस्मृतं॥ २४॥ टीका॥ देहीअसोनिदेहातीत। भूतींभूता
माभगवंत। भूतांसबाह्यसभराभरित। हेंज्ञाननिश्चित
सात्विक॥ १२॥ भिन्नरूपाणिभिन्नाकार। भिन्ननामेंभिन्नव्या
पार। तेथेंवस्तुदेखेअभिन्नाकार। हेंज्ञानसाचारसात्वि
क॥ १३॥ करूंनिवेदशास्त्रपठण। निर्धारितांनिजज्ञान॥ ३४

सर्वेंचिविकल्पिआपण। विकल्पपूर्णरजाचें॥ १४॥ करूनि
शास्त्रिकांतमुसति। अद्वैतनिश्चयोनाहिंचित्तिं। आपुण
विकल्पीआपुल्यायुक्ति। तेंज्ञाननिश्चितिराजस॥ १५॥
करूंनिवेदशास्त्रश्रवण। होयशिश्नोदरपरायण॥ इं
द्रियार्थिंश्रद्धापुरी। तोकेवळजाणराजसु॥ १६॥ येकु
नीश्चयोनाहिंचित्तिं। विकल्पउपजतिनेणोंकिति। हेरजो
ज्ञानाचिज्ञानख्यात्ति। आइकनिश्चितितमोज्ञान॥ १७॥ म
हामोहोगिळिज्ञानस्फुर्त्ति। मींजडुअंधमानीनिश्चि

त्ति। नेश्वरपदार्थी आशक्ति॥ तेज्ञाननिश्चिती तामस॥ १८
आहारनिद्राभयमैथुन। केवळपशुप्रायजेज्ञान। तेनिश्च
येंतामसजाण। एकानिर्गुणविभाग॥ १९॥ कार्यकर्ण आ
णिकारण। त्रिपुटीत्रिगुणेंसिकरून निमूर्न्य॥ केवळजे चै
तन्य घन। तेनिर्गुणज्ञानउद्धवा॥ २०॥ सत्वाचे निजउत्क
र्षे। सर्वदेहिं ज्ञानप्रकाशें। तेज्ञानअभिमानी वायसें। मीज्ञा
नरूपेंअसेंअनादि॥ २१॥ सिंधुजळेंसरितावाढती। त्याअ
पत्यांसिंधुप्रति। तेएउल्हासेना आपपत्ति। तेवीज्ञानस्फु
र्तिसाधेना॥ २२॥ रजोगुणेंआलियांसकाम। त्यासीक्षो ॥३५॥
भुनसकेकाम। लएमाझेनिबाखेंकाम्यकर्म। सेखिमं।
जागेनिष्काम॥ २३॥ होतांकाम्यकर्माचा आल्हाद जेवीं
सूर्यासिबाधीनाउन्हाळा॥ तेवीकाम्यकर्मीजिकाळा॥
माझेनिसोज्वळाकामुमीरवें॥ २४॥ तमोगुणाचाजडडा
पडल्यांमहा मोहाचावेढा॥ नकरिमोहाचानिर्धा
डा॥ मोहींनिर्मोह गाढाआपणपैंजाणे॥ २५॥ सूर्यनदीसे
जीकडें॥ आंधारेंव्यापिजेतीकडें॥ विश्वरूपानिछेंपुढें॥
नबाधीसाकडें मोहाचें॥ २६॥ आंगीआदळतांतीस्फ

जनि।

३६ गुण ॥ जो गज बजी नाञ्ञा पण ॥ तेनि छा निर्गुण ॥ उ
द्ध वाजाण निश्चित ॥ २७ ॥ अज्ञानाचा अवसरिं ॥
ज्ञानाचि चाड न धरिं ॥ प्रवर्त्तता कामाचारि ॥ निष्का
।। चान करि पांगडा ॥ २८ ॥ आदळ तां मोळु बीजरें
॥ ज्याचा बोधु कदान पालटें ॥ त्रिगुण निर्गुण खेंहटें ॥
॥ ज्ञीये निष्ठें मद्भक्त ॥ २९ ॥ त्रिगुणचा त्रिविधवा
। अंगी निर्गुण निजर हिवास ॥ ये अर्थि हृषिकेश ॥
विशद विलास सांगत्तु ॥ ३० ॥ श्लोक ॥ वनंतु सात्विको ॥ ३६

वासो ग्रामो राजस उच्यते ॥ त्तामसं दान सदनं मं निकेतं तु
निर्गुणं ॥ २५ ॥ टीका ॥ पवित्र आणि तीर्थभूत ॥ विजन वन
एकांत ॥ ऐसी ये वस्ती सुखावें चित्त ॥ तो वासु निश्चित साति
क ॥ ३१ ॥ वस्ती वेव्हारिं व्यापारि ॥ कां सदा सन्मानी राजद्वारि ॥
वा हु मंडपामाझारि ॥ ज्यासि प्रीति भारि वस्तीसी ॥ ३२ ॥ आ
वडे जनसंपदा ॥ निकर वासें वस्ति प्रमदा ॥ जो नगरिं ग्रामीं वसे
सदा ॥ हे वस्ती संपदा राजस ॥ ३३ ॥ जेथें सन्मान वांछि चित्त ॥ स
दा क्षोभे विषयासक्त ॥ ऐसी ऐसी वस्ती जेथें ॥ ते जाण निश्चित
राजस ॥ ३४ ॥ तेथें साधु निंदा जोडे ॥ तेथें गुण दोषें दृष्टि बाढे ॥
ऐसीये ठाइ वस्ती आवडे ॥ न मा चे गारें निवासस्थान ॥ ३५ ॥

२७ जेथें कलहाचें कारण । जेथें अविवेकी होय मन । वेश्याद्युतमद्यें स
दन । ते निवासस्थान तामस ॥ ३६ ॥ देवालयीं धवधवीत । देखोनि
माझी निजमूर्ति । साचार सुखावे चित्तवृत्ति । ते निर्गुण वस्ति उद्ध
वा ॥ ३७ ॥ अभेद भक्तांचें निजमंदिर । ते मज निर्गुणाचें निजघर । तेथें
उपजे निजवृत्ति स्थिर । ते वस्ति साचार निर्गुण ॥ ३८ ॥ निर्गुणासी
रठावो । हे बोलणें लणसी वावो । जेथें उपजे ब्रह्मसद्भावो । ते व
स्ति पाहा निर्गुण ॥ ३९ ॥ विषयातीत निजस्थिति । सुखें सुखरूप
राहे वृत्ति । ते निर्गुणाची निजवस्ति । जाण निश्चितिं उद्धवा ॥ ४० ॥
सांडुनि आकारचें ज्ञान । निराकारीं सुखसंपन्न । वृत्ति थिरावे प
रिपूर्ण । ते वस्ति निर्गुण जनीं वनीं ॥ ४१ ॥ त्रिगुणसंगें त्रिविध क ३७
र्ता । निर्गुण साक्षी जे चौथा । चतुर्विध कर्त्याची अवस्था । एक आतां सांगेन
॥ ४२ ॥ श्लोक

सात्विकः कारको संगी रागांधो राजसः स्मृतः । तामसः स्मृतिवि
भ्रष्टो निर्गुणो मदपाश्रयः ॥ २६ ॥ टीका ॥ कांटेनि कांटा फेडि
ता जेवीं निवारे निजव्यथा । ते विसंगें संगा तें छेदिता । सात्वि
क कर्ता असंगी ॥ ४३ ॥ गुरुचरण सत्संगें । सकळ संग छेदि
वैरागें । सात्विक कर्ता निजांगें । विषयसंगें असंगी ॥ ४४ ॥ फ
ळाभिलाषाच्या चित्तिं गाढि । तेणें आंधळी विवेकदृष्टि ॥
राजस कर्ता फळाशें साटीं । अति दुःख कोटी स्वयें सोसी ॥
४५ ॥ निःशेष हारपें विवेकज्ञान । स्मृती सैरावल घेरान । ना
ठवें कार्यकारण । ऐसा कर्ता जाण तामस ॥ ४६ ॥ अनन्यभा

३८ विंहरिसि शरण॥ कर्मचा त्जकु श्रीनारायण॥ कदान धरिक
र्माभिमान॥ हा कर्त्ता निर्गुण निश्चयें॥ ४७॥ त्रिगुण चिश्रद्धा
त्रिविध॥ निर्गुण चिश्रद्धा शुद्ध॥ ये चि अर्थिंचें विशद॥ स्वयें
गोविंद सांगतु॥ ४८॥ श्लोक॥ सात्विक्याध्यात्मीकी श्रद्धा
कर्मश्रद्धा तु राजसी॥ तामस्य धर्मेया श्रद्धा मत्सेवायां तु नि
र्गुण॥ २७॥ टीका॥ देह इंद्रिय चेतना प्राण॥ येणें स्फुरें मी
पण॥ तेथें विवेक करुनियां पूर्ण॥ आपुलें मीपण आपण
द्यावी॥ ४९॥ देहो नव्हें मी जड मूढ तें॥ इंद्रियें नव्हें मी एक
देशितें॥ प्राण नव्हें मी चपलें तें॥ मन चंचळलें मी कदान ३८

व्हे॥ ५०॥ चित्त नव्हें मिं चित्तकल्लें॥ बुद्धि नव्हें मिं बोधकल्लें॥ अ
हं नव्हें मी बाधकल्लें॥ मिं तो मिं येथे अनादिसिद्धु॥ ५१॥ येवं मी
पणाचें निजसार॥ विवंचु जाणे बुद्धिचतुर॥ ते अध्यात्मश्रद्धा
उदार॥ सात्विक नर सदा वाहती॥ ५२॥ जें जें मी नव्हें लणत
ायें॥ ते मी देखिल्यां मीचि आहे॥ माझा मीपणाचें वांद्रल्यां
ाये॥ मिं च मी ठाये कोदोन्हि॥ ५३॥ हे अध्यात्मिकी शुद्ध श्र
द्धा॥ सात्विकां पासी वसे सदा॥ आतां राजसा चिश्रद्धा॥ ए
कप्रबुद्धा सांगेन॥ ५४॥ मी येकु येथें वर्णाश्रमी॥ मी येकु येथें
आश्रम धर्मी॥ मी येकु येथें कर्त्ता कर्मी॥ हे मनो धर्मि द८

३९

माली ॥ ५५ ॥ येऐसेंभ्र वार्थेकर्मितत्वरू ॥ कुशब्दत्ति केचा अत्याद
रू ॥ अतिशयेंवाढवीशौचावारू ॥ विधिनिषेधीयोरू आवर्त
भवें ॥ ५६ ॥ दोषदृष्टिचारंगणी ॥ मिरविगुणदोषाचा श्रेणी ॥
पवित्रपणाचा अभिमानि ॥ ब्रह्मासिनमनिम्नुद्धितें ॥ ५७
देहाभिमानघेउनिखादा ॥ सत्यमाननेकर्मबाधा ॥ ते
हे राजसाचिकर्मश्रद्धा ॥ जाणप्रबुद्धाउद्धवा ॥ ५८ ॥ अवि
वेकंअधिकवाढे ॥ जेणेंअकर्मअंगीघडे ॥ अधर्माचिंजो
डि जोडे ॥ तेश्रद्धाआवडेतमासी ॥ ५९ ॥ जेथेंअपेयाचेंपा
न स्वेछाअभक्षाचेंभक्षण ॥ अगम्यादिघडेगमन ॥ तेश्र
द्धापूर्णतामसी ॥ ६० ॥ अधर्मतोचिमानीधर्म ॥ हेंतामसी ॥ ३९

श्रद्धेचेकर्म ॥ आतांनिर्गुणश्रद्धापरम ॥ उत्तमोत्तमतेऐक ॥
६१ ॥ सर्वभूतीभगवंत ॥ ऐसायाश्रद्धावंत ॥ अनन्यभावें
भूतांभजत ॥ तोभजभावार्थनिर्गुण ॥ ६२ ॥ स्त्रिपुत्रआणि
जीवित ॥ मजलागींकुर्वंडीकरित ॥ अनन्यभावेंजेभज
जत ॥ तेश्रद्धानिश्चितनिर्गुण ॥ ६३ ॥ त्यागिपुरुषार्थ
त्यागिति ॥ उपेक्षुनिचारिंमुक्ति ॥ ऐकभावेंभजभजती ॥
तेश्रद्धासंपत्तिनिर्गुण ॥ ६३ ॥ निष्कामनामस्मरण ॥ निर्लो
भहरिकीर्त्तन ॥ भावार्थेंजेजेभजन ॥ तेश्रद्धानिर्गुणउद्ध
वा ॥ ६४ ॥ त्रिगुणांचात्रिविधआहार ॥ स्वयेंसांगेसारंधर ग

भी०प०
४०

॥निर्गुण आहा॥चा प्रकार। सर्वोत्तविचार हरि सांगे ॥६५॥ खो
॥श्लोक॥ पथ्यं यत्तमनासुखमलार्यं सात्विकं स्मृतं॥ राजसं
वेंद्रियप्रेष्ठं तामसं चार्तिदं शुचि ॥२८॥ टीका॥ पवित्र आ
णि हलु सार। सत्ववृत्ति साहित कार। अप्रयासें प्राप्ति सा
र। सात्विकाहार यानांव ॥६६॥ अल्प आहार या नांव
पथ्य। पवित्र लाणिजें धर्मार्जित ते हि अप्रयासें प्राप्त॥
तो जाण निश्चित सात्विकाहार ॥६७॥ गोड खर्पुस आंब
ट तलीं वघारलीं वत्ति खट। तिरिवं चोखली दुरट वळिवव ॥४१॥
ज वट आलिलें ॥६८॥ रासिरसांतर मिजनी पन्हिकास्त

श्रू०र

बनेसिखरिणी कुडकुडी निरपुस्त समानी। आहार भर
ीराजस ॥६९॥ नाना परिच्या आवडि सडीवां सोव्ही
ंपरवडी। रसना सुखाचि आति गोडी। तो आहार नि
डी राजस ॥७०॥ नाना परिचें आयास करूनि आति
यास। आहार सेविति राजस। एक तामस भोजन ॥७१॥
॥सेवितां दुर्गंध उन्मादक। परिपाकें करि मुर्ख। अशुचि
आणि दुःखदायक। हा आहार देख तामस ॥७२॥ भगवं
ताचा भुक्त प्रसाद। साधु सज्जनांचें शेषशुद्ध। हा निर्गुण
आहार। चमत्कारें गोविंद बोलिला ॥७३॥ या सांग्रासि॥

८१ विंद येणे स्म [illegible] अन्नमुद्र हा निर्गुण हा रघसिद्ध चकारे
गोविंद बोलिला ७३ अन्न ब्रह्म अहं ब्रह्म पंक्तिकरतो
[illegible] ब्रह्म ऐसा ज्याचा भोजनानुक्रम तो आहारपरम नि
र्गुण त्वे ७४ त्रिगुणचें त्रिविध सुख निर्गुण सुख आतां
[illegible] क त्याहि सुखाचा परिपाक यदुनायक स्व येंसांगे
॥७५ श्लोक सात्विकं सुखमात्मोत्थं विषयोत्थं च राज
[illegible] तामसं मोहदैन्योत्थं निर्गुणं मदपाश्रयं २९ टीका
॥ [illegible] डुनिर्विषया विस्फुर्त्ति आत्मसुखें सुखावे चित्तिं ऐ
सी याति [illegible] तुरसा चि व्याप्ति ते सुखा नांव ति सात्विक ॥ ८१

७६ गंगेपूर [illegible] उन्नति ते एं अमर्यादवोत भरत्ती तेवीं आ
त्म सुखाचिं येप्राप्ति इंद्रियतृप्ति स्वानंदे ७७ नानाविष
याचें कोडें इंद्रियांचें अति घुमाड विषयसुख लागें गो
[illegible] ते सुख सद्द राजस ७८ अति निंद्य आणि उन्मा
दें ते चि सुख आवडे बुद्धि तामस सुखाचि हे सिद्धि
॥ जाण त्रिशुद्धि उद्धवा ७९ हृदयं प्रगटल्यां माझी मू
र्ति विसरे संसारे विस्फुर्त्ति त्यावरि होय जे सुखप्रा
प्ति ते सुख निश्चिति निर्गुण ८० सर्वभूतिं वसें भग

वंत ॥ तोचि मिं हाला लिकार्थ ॥ ऐसें निमदैकें सुखप्राप्त ॥ तो
निजस्वार्थनिर्गुण ॥ ८१ ॥ दे खल्यां निजात्म सुखरूप ॥ स्वयें
होइजें सुख स्वरूप ॥ हे निर्गुण सुखाचें निजदीप ॥ अज्ञ क
ल्पांनिजात्मसुख पाविजे ॥ ८२ ॥ आपण सुखरूप सर्वांगी
सुखदुःखरूप स्वयें भोगी ॥ हे निर्गुण सुखाचि मागी ॥
...कें अंतरंगी भोगिजे ॥ ८३ ॥ कल्पांताचें पूर्ण भरितें ॥ उरो
...दिनदीन दातें ॥ तेविं निर्गुण सुख येथें ॥ देह इंद्रियां तें उरो
...दी ॥ ८४ ॥ ...वी मृगजळीं जळ नाहिं ॥ तेविं परब्रह्मा च्या ठा
ई ...चस्पर्शला नाहिं ॥ ते सुख निर्गुण निर्वाहि ॥ ८५ ॥ जे
सुखाचि मर्यादा ॥ करितां न करवें कदा ॥ सुखस्वरूप हे ॥ ४२

द्र जें सदा ॥ हे ... संपदा निर्गुण ॥ ८६ ॥ त्रिगुण आणि निर्गुण
॥ या वेदा दिले भेद लक्षण ॥ आतां त्या चें उपसंहरण ॥ ग्रं
...तें जाण ... हरि करि ॥ ८७ ॥ श्लोक ॥ द्रव्यं देशः फलं कालो ज्ञा
नं कर्म च कारकः ॥ श्रद्धावस्थाकृतिर्निष्ठा त्रैगुण्यः सर्व ए
व ही ॥ ३० ॥ टीका ॥ द्रव्य शब्दें आहार त्रिविध ॥ वास शब्दें
वन ग्राम भेद ॥ फळ शब्दें सुख उत्बोध ॥ सत्व सम्बंध विभागें
॥ ८८ ॥ काळ शब्दें भगवद्भजन ॥ कैवल्यनिष्ठा या नांव ज्ञान ॥ क
र्म लागे जेम दर्पण ॥ कर्ता तो जाण असंगी ॥ ८९ ॥ श्रद्धा शब्दें
अध्यात्मिकी ॥ अवस्था शब्दें जागरणादिकी ॥ आकृति श
ब्दें उपरि लोकीं ॥ देवतादिकी क्रीडन ॥ ९० ॥ जो गुणवादें दे

ण्ांती । जेणें गुणें हें यत्नें तस्थिति । त्यानावें निर्गुणत्व एती । जाण
निश्चित उद्धवा ॥ ९१ ॥ भिन्नभिन्न भाग अनेक । किती सांगों येक
येक । अवघें जगत्त्रिगुणात्मक । जाण निष्टंक निजभक्ता ।
॥ ९२ ॥ संसार समस्त त्रिगुण । यामाजी मी अवघा निर्गुण ।
तुज कथिल्या निजखुण । गुणनिरूपण म्यां केलें ॥ ९३ ॥
॥ श्लोक ॥ सर्वे गुणमया भावाः पुरुषाव्यक्तधिष्ठिताः । दृष्टं
श्रुतमनुध्यातं बुद्ध्या वा पुरुषर्षभ ॥ ३१ ॥ टीका ॥ देखिजे अ
थवा ऐकीजे । कां मनें जें जें चिंतिजे । तें तें अवघें विजाणिजे ॥ ४३
मायागुणकार्य त्रिगुणात्मक ॥ ९४ ॥ करावया त्रिगुण

वेंमर्दन । प्रकृतिनियंता पुरुष भिन्न । तो सदा सर्वांगें निर्गुण ॥
वी गुण निजसत्ता ॥ ९५ ॥ पुरुषावेगळें समस्त । प्रकृ
तिकार्य मिथ्याभूत । त्यातें बोलिजे गुणवंत । जाण निश्चि
तें उद्धवा ॥ ९६ ॥ नरदेह पावोनि येथ । जे न साधिती गुणातीत
तेनाडलें हातींचें हित । निजस्वार्थ बुडाला ॥ ९७ ॥ तैसी
नव्हे तुझी मति । विनट ज्यासी भगवद्भक्ति । तेंकांचि तूं गु
णातीती । जाण निश्चिती जडल्यासी ॥ ९८ ॥ हरिभक्तांमाजी
वरिष्ठ । यालागीं निजमुखें वैकुंठ । उद्धवासि ह्मणे पुरुष
श्रेष्ठ । भाग्यें उत्कट तूं एकु ॥ ९९ ॥ त्रिगुण गुणीं सविस्त

रु ॥ दृढ वारु ला संसारु ॥ त्या चा छेदिता को ए प्रकारु ॥ तेसा
रंग धरु सां गतु ॥ ४०१ ॥ श्लोक ॥ एताः संसृतयः पुंसां गुण कर्म
निबंधनाः ॥ येन मे निर्जिता सौम्या गुणा जीवेन चित्तजाः ॥ भ
क्तियोगेन मन्निष्ठो मद्भावायोपपद्यते ॥ टीका ॥ सत्वादि
त्रि गुण येथ ॥ केवळ न्हाणि भी श्रित ॥ पुरुषा तें संसा
रु करित ॥ गुण कर्मी निश्चिति बा धोनि ॥ १ ॥ त्रिगुण कर्मा
स्वभाव जाण ॥ जीवा सि जाले दृढ बंधन ॥ जेवि घटा माजी
जीवर्णी ॥ दावी अडक ळे पण ॥ रवि बिंबा ॥ २ ॥ घटि भरि
ल्या सम ळ जळ ॥ त्या माजी रविदीसे समळ ॥ घरिं चें डो ॥ ४४

ळतां विज ॥ कां पें चळ ॥ चळ रवि बिंब ॥ ३ ॥ तेविं त्रिगुणा चें
कर्माचरण ॥ शुद्ध आसि आणि जीव पण ॥ ते छेदा व्याजी व बं
धन ॥ भगवद्भजन साधावें ॥ ४ ॥ जिण वया गुण बंधन ॥ रि
घावें सद्गुरु सि शरण ॥ तिथें मद्भावें करितां भजन ॥ वारे स
गुण अतिशुद्ध ॥ ५ ॥ पाहें जड लीलो हाचे बेडि ॥ ते लो
हे चि लो हार तोडि ॥ ते वि सत्व गुण चिया वाढि ॥ त्रिगु
ण तें तोडि गुरु रावो ॥ ६ ॥ येथें प्रवेश न वया गुण तीतीं ॥ अ
वश्य करावि सद्गुरु भक्ति ॥ जे गुरु भज नि विश्वास ति ॥
त्यासि च्या रि मुक्ति आंद एयां ॥ ७ ॥ ज्यासि गुरु चरणी

४५ भगवत्भावो ॥ तथ ब्रह्मसद्भावे सिपाहो ॥ मी देवाधिदेवो
सबाह्य तिष्ठे ॥ ८ ॥ ते गुरुचरणि अनन्यशरण ॥ ते सहजेंचि
होती ब्रह्मसंपन्न ॥ गुरुरूपें करितां माझें भजन ॥ ब्रह्मस
माधान मद्भक्तां ॥ ९ ॥ उद्धवा ऐसें माझें निज भजन ॥ समू
ळ जाणसी तूं पूर्ण ॥ यालागीं सौम्य हे विशेषण ॥ स्वमुखें
[illegible]ी कृष्ण संबोधी ॥ १० ॥ मागें नरदेह पावल्या जाण ॥ अव
[illegible]करावें माझें भजन ॥ ये अर्थिचें निरूपण ॥ स्वमुखें श्री
[illegible]कृष्ण प्रतिपादि ॥ ११ ॥ श्लोक ॥ तस्मादेहमिमं लब्ध्वा ज्ञा ॥ ४५
[illegible]नविज्ञानसंभवं ॥ गुणसंगं विनिर्धूय मां भजंतु विचक्ष

णाः ॥ ३३ ॥ टीका ॥ ज्ञानरदेहाकारणें ॥ अमरत्व कंठितम
के ज्या देहाचें निजाखेपणें ॥ ज्ञान पावनें निष्टंक ॥ १२ ॥ नर
देह पावल्या जाण ॥ आपण चि नर्कें ज्ञान ॥ तेथें करावें मा
झें भजन ॥ देहाभिमान सांडति ॥ १३ ॥ करितां अनन्य मा
झें भजन ॥ सहजें वाढे सत्वगुण ॥ सत्वगुणास्तव जाण
॥ उपजें ज्ञान सवेग ॥ १४ ॥ विवेक ज्ञानाचिये हतिं ॥ रजत
मदोन्हि छेडति ॥ शोधित सत्वाचिये स्थिति ॥ अभेद भ
क्ती उल्हासे ॥ १५ ॥ करितां माझें अभेद भजन ॥ हो

१६ यस्वानंदाचें स्वादन। त्यानांव बोलिजे विज्ञान। तेथें तीन्हिं
गुण मिथ्या ले॥१६॥ नरदेह जोडल्या लाति। आणा त्रियेक
उप्राप्ती। यालागीं मनुष्यदेहीं भक्ति। अवश्य समस्ती क
रावि॥१७॥ हे भागवताचें गुह्य ज्ञान। मुख्य लें भक्ति प्रधान
॥ भावें करितां माझें भजन। स्त्रिया शुद्र जन उद्धरति॥
॥१८॥ नरदेह जोडल्यां जाण। माझी भक्ति करिति वि
[illegible]सण। भजने जी गुणागुण। ब्रह्मपरिपूर्ण स्वयें हो
[illegible]॥१९॥ पूर्ण ब्रह्माचियें प्राप्ति। निरपेक्ष माझी भक्ति।
[illegible]चि भजनभावा[illegible]। रति। पुनः पुनां श्लोकार्थि दृढ द ॥४६
वी॥२०॥ श्लोक॥ निःसंगो [illegible] भजेद्विद्वानप्रमत्तो जितेंद्रि
[illegible] रजस्तमश्चाभिजयेत्सत्वसंसेवया मुनि॥३४॥ सत्वंचा
[illegible]जयेद्युक्तो नैरपेक्ष्येण शांतधी॥३५॥ टीका॥ करुनि वि
[illegible]याचि विरक्ति। दृढ नापेक्षावी मुक्ति। ऐसी निरपेक्ष
माझी भक्ति। वाढत्या प्रीती करावि॥२१॥ तेणें अनिवा
र सत्वशुद्धि। सर्वभूतिं भगवद्बुद्धि। दृढ वाढे गात्रिं शुद्धि
॥ हे भजनसीद्धि साधकां॥२२॥ ऐसें करितां माझें भज
न। विस्मरणासी येमरण। सर्वेंद्रियां सावधपण। सहजें
जाण ठसावें॥२३॥ [illegible]कार जतमदोन्हीं गुण। निःशेष मा

श्री॰२

४७

तीव्हारपोंन शुद्धसत्वाचें जैसें स्फुरण तेणें स्वानंदपूर्ण साध
२२ का २४ केवळ उरल्यां सत्वगुण साधकी ऐसें स्फुरण जीगीं मी
येवु पावन धन्य धन्य मी येकु २५ मी पावलों शुद्ध बोध म
ज प्रगटला परमानंद ऐसा सुखाचा जो स्कंद तो सत्व बा
...सात्विका २६ ऐसा उरला जो सत्वगुण तो निवारा व्यास
...न होणे मी स्वयें सुखरूप आपण मज सुखाचे स्फुरण
...माया २७ गुळ गुळा गोडपणें पांगे कीं दुधा दुधा गो
...नागे तैसा सुखरूप मी सर्वांगीं ह्या सुख भोगे कां
...जें २८ ऐसी साधकी स्फुर्ति स्फुरे तंवं सत्वगुण सु ४७

...कें ... वारि ... स्फुंजे सरे निजसुख उरे नि
... ऐसे निर्विकार त्यां तीन्हि गुण केवळ उरे नि
ण तेवि ... अर्थिंचें निरूपण विशद श्रीकृष्ण सांगतु ३०
...ोक संपद्यते गुणे युक्तो जीवो जीवं विहाय मां जीवो
...विनानिर्मुक्तो गुणैश्वाशयसंभवैः ३८ टीका वाढि
ल्यां सत्वगुणें वाहरिख त्यातें निर्दळी शुद्धसत्व विवे
क पाठिं विवेकें सी सत्व द्रुख हारपे निशेष निजात्म
रूपी ३१ ऐसें निमा त्यां तीन्हि गुण निमें कार्य के

४७ र्यकारणं ॥ विं ... शेंसंपुर्ण ॥ जीवाशीजीवपणंमि
ध्या होय ॥ ... तेव्हांकार्य ... कर्ता ॥ भोग्यभोगुआणि
... ॥ ज्ञानज्ञेयमियेकु ज्ञाता ॥ याचिवार्ता असेना ॥
... ऐसेंकारणंत्यांजीवपणं ॥ स्वयेंसहजेंनिजनिर्गुण
... निठाके ब्रह्मपुर्ण ॥ अहंसोहंपणसांडुनि ॥ ३४ ॥
... जाण ॥ ब्रह्म होतीपरिपूर्ण ॥ तेंचिजा...
... ॥ श्लोकार्धेश्रीकृष्णसांगतु ॥ ३५ ॥ श्लो
... रुजांतरंचयत ॥ ३६ ॥ ४८
... ॥ ... पु

देहे ... आतबाहे
... ॥ बाह्याभ्यंतरव्याग ब्रह्म
... ॥ ३७ ॥ ऐसंपावल्यां ब्रह्मपरिपूर्ण ॥ साधकां
... नयेमरण ॥ प्रारब्धें देह ... जाण ॥ देहाभिमानबाधि
... ॥ ३८ ॥ बाह्यनदेखेंदृश्यदर्शन ॥ अंतरिंनाहिंविषयस्फुरण
॥ देहीचेंनदेखें देहपण ॥ जीवन्मुक्तलक्षणयानांव ॥ ३९ ॥
... देखेंदृश्यप्रतीति ॥ अंतरिंविषयाचिआसक्ति ॥ याना स
व अज्ञानाचिस्थिति ॥ अविद्याशक्तिबाधक ॥ ४० ॥ तेनि
वारावया ... बंधन ॥ अवश्यकरावेंमाझेंभजन ॥ देे

भा० ए०
४९

जाणोनि साधुजन ‖ भक्तिसि [illegible]एं कि[illegible]ला ‖ ४१ ‖ माझीये भक्तिपर
ती आणिक नाहि उत्त[illegible] ‖ [illegible]हि भजन अभेदयुक्ति ‖ तैच्या
[illegible] [illegible]क्ति कामान्या ‖ ४२ ‖ दृढ विषयाचि विरक्ति ‖ वरि अभेदभ
[illegible] भक्ति ‖ तरी भजन अनन्यप्रीति ‖ त्याचा मी श्रीपति आज्ञा
[illegible] ‖ ४३ ‖ भक्तिभावाचा हृतार्थ ‖ माझें [illegible]पी निजभावार्थु ‖ स्व ५
[illegible] ऐसें चि लाभे परमार्थु ‖ सकळ शास्त्रार्थु या नांव ‖ ४४ ‖ माझी
भक्ति ऐसें [illegible]नावें ‖ पशुपक्षी उद्ध[illegible] उद्धवा हे निजकाम ‖
[illegible] अवश्य त्यातें निजधाम [illegible] त्यागी सांडुनि [illegible]सु
[illegible] जे त्रिनेत्री गारु[illegible] मस्ती ‖ [illegible] [illegible]द्धि तितें ‖ ४९

निजात्म[illegible] आ[illegible]श्रया[illegible]के ‖ ४६ ‖ भावेंक[illegible] जन ‖ स्वयें
निर्दळीनि तिन्हि गुण ‖ सहजें [illegible] निजनिर्गुण ‖ हे सत्य श्री
कृष्ण बोलिले ‖ ४७ ‖ जेथें नगनला [illegible] गुंती ‖ तेथें प्रगटे निज
[illegible]गति ‖ ऐसें चि येणे ध्याइ श्रीपति ‖ उद्धवाप्रति बोलिला ‖ ४८ ‖
‖ [illegible]लागीं जेथें भगवद्भक्ति ‖ तेथें गुण अन्योन्य लाभे वृत्ति ‖ सहजें
[illegible]गटे निजशांति ‖ निजात्म प्राप्ति सहज सिद्ध ‖ ४९ ‖ तेनि
[illegible]भक्त माझी जननी ‖ ज्यापैठं केले जनार्दनी ‖ एका जनार्दन
[illegible] ‖ मिळोनि मिळनी भ[illegible]तु ची ‖ ५० ‖ पुढिले अध्याइ कथा
[illegible] ‖ पूर्व उर्वशी उपाख्यान ‖ ज्या अध्यायाचे पठण ‖ अ

म [illegible] विहरती ॥ ५१ ॥ ज्यापुरुषाचि विरक्ति । स्वसुखें
[illegible] पाती । वैराग्यें निजात्मप्राप्ति । सभाग्य पावती वैरा
ग्य [illegible] त्या वैराग्याचें निरूपण । अतिगोड निरूपील
श्रीकृष्ण । श्रोतां कृपाकरावि पूर्ण । द्यावें अवधान कथे
सि ॥ ५२ ॥ जे कथेचें निअवधानें । दुरितदोष होती दहनें
ब्रह्मस्थी [illegible] लपावणें । होतनिठाकणें चिन्मात्रें ॥ ५४ ॥
येध [illegible] गा [illegible] रूपण [illegible] गोडी । पुढिल्या अध्याइं आहे
कुडी । सेका जनार्दन [illegible] । परापरघडित्राह्नका ॥
५५ ॥ [illegible] अरितां जनार्दन [illegible] रण । बापु नशके बाधक
पण ॥ ए [illegible] नाशरण । [illegible] साळ निरूपण पुढें आहे
॥ ५६ ॥ श्लोक ॥ ३१ ॥ एवं [illegible] व्या ॥ ४२ ॥ ॐ इति श्रीम
[illegible] पुराणें एकादश स्कंधे श्रीकृष्णोद्धव
संवादे [illegible] टीकायां गुणागुणनिरूपणं ना
म विंश [illegible] ॥ २० ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥